

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ՈՒՂԻՆԵՐ
2020

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ՈՒՂԻՆԵՐ

ՆԱԽԱԲԱՆ

1987 թվականից սկսած Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիները նպաստում են միջազգային համատեքստում եվրոպական ժառանգության, մշակութային համագործակցության և տուրիզմի ընդլայնմանը:

38 մշակութային ուղիներ եվրոպական ինքնության և մշակութային բազմազանության հարգանքի և երկխոսության ոգով աջակցում են իրական, կայուն և մասնակցային ընդհանուր արժեքներ ունեցող մշակութային ցանցերի: Ըստ ժառանգության մասին եվրոպական կոնվենցիայի սահմանման՝ ժառանգությունը ընդգրկում է ոչ միայն մշակույթը և տարածաշրջանը բնորոշող տարբեր բնագավառներ, այլև մարդկանց կողմից այդ ամենի իմաստավորումը և օգտագործումը: Ժառանգությունը դրսևորվում է իր նյութական և ոչ նյութական, առարկայական և ոգեղեն մշակութային արժեքներով, որոնք պետք է ոչ միայն պահպանվեն, այլև վերածնվեն և հանրահռչկվեն ներկա և ապագա սերունդների համար: Այս

հասկացությունների գործնական կիրառումը Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիների նպատակն է Եվրոպական ազգամիջյան համատեքստում: Մշակութային ժառանգության նման ամբողջական ըմբռնումը Մշակութային ուղիների սրտում է ինչն ամրագրված է հեղինակավոր Կարլ V Եվրոպական մրցանակաբաշխությամբ, որով ծրագիրը վերջերս պարգևատրվել է:

Ծրագրի անդամ 33 և 3 դիտորդ երկրների մասնակցությամբ Ընդլայնված մասնակի համաձայնագիրը երաշխավորում է ծրագրի զարգացումը, իրականացումը, գնահատումը և ճանաչումը՝ ամրապնդելով մշակութային համագործակցության, կայուն տարածքային զարգացման և սոցիալական համակեցության ներուժը:

Բիրգիտա Ռինգբեք
Կառավարման խորհրդի նախագահ
Եվրոպայի Խորհրդի մշակութային ուղիների
Ընդլայնված մասնակի համաձայնագիր
Մայիս 2019, Բեռլին

ԾԱՆՈԹԱՑՈՒՄ

Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիներ ծրագիրը, հիմնադրվելով 1987 թվականին, ցուցադրում է թե ինչպես են տարբեր եվրոպական երկրներ իրենց ժառանգությամբ նպաստում ընդհանուր մշակութային ժառանգությանը ժամանակի և տարածության մեջ ճանապարհորդության միջոցով:

Մշակութային ուղիները գործնական կիրառության մեջ են դնում Եվրոպայի Խորհրդի այնպիսի հիմնարար սկզբունքներ, ինչպիսին են մարդու իրավունքները, ժողովրդավարությունը, ներգրավվածությունը, մշակութային բազմազանությունը և միջմշակութային երկխոսությունը:

Մշակութային ուղիների նպատակն է խթանել միջմշակութային երկխոսությունը և նպաստել եվրոպական մշակութային ինքնության ճանաչման բարելավմանը՝ պահպանելով և հարստացնելով բնական և մշակութային ժառանգությունը՝ որպես մշակութային, սոցիալական և տեղական զարգացման աղբյուր:

Արդեն այսօր, Եվրոպայի Խորհրդի 38 մշակութային ուղիները նպատակ ունեն քաջալերելու Եվրոպայի քաղաքացիներին մշակութային տուրիզմի միջոցով վերաբացահայտելու իրենց ժառանգությունը կազմակերպության 47 անդամ պետություններում և նրանց սահմաններից դուրս:

Լայնամաշտաբ նախագծերի իրականացման միջոցով Մշակութային ուղիները խրախուսում են կայուն զարգացումը և հաղորդակից են դարձնում

մշակութի ու ժառանգության հասանելիության բազմաթիվ ձևերի: Խոսքը 1600-ից ավել անդամներից բաղկացած ցանցի մասին է, որը նպաստում է ազգային, տարածաշրջանային և տեղական կազմակերպությունների, ինչպես նաև բազմաթիվ ասոցիացիաների և սոցիալ-տնտեսական շահառուների միջև համագործակցությանը՝ խթանելով Եվրոպական ժառանգության հասանելիությունը:

Մշակութային ուղիների վերաբերյալ Ընդլայնված մասնակի համաձայնագիրը, կնքված 2010 թվականին Եվրոպայի Խորհրդի նախարարների կոմիտեի կողմից, 33 անդամ և 3 դիտորդ պետություններին ավելի սերտ համագործակցության հնարավորություն է տալիս՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով այնպիսի թեմաների, որոնք կարևոր և խորհրդանշանական են ինչպես Եվրոպական արժեքների, պատմության և մշակութի, այնպես էլ պակաս հայտնի վայրերի բացահայտման տեսանկյունից:

Մշակութային ուղիները պարբերաբար հավաստագրվում և գնահատվում են Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիների մասին Ընդլայնված մասնակի համաձայնագրով՝ հիմք ընդունելով համապատասխանությունը Նախարարների կոմիտեի մի շարք չափորոշիչներին (Resolutions CM/Res (2013) 66 and CM/Res (2013) 67).

▶ Ներառել թեմա, որը ներկայացնում է Եվրոպական արժեքներ և ընդհանուր է առնվազն 3 Եվրոպական երկրներում

▶ Լինել միջազգային և բազմաթիվ գիտակարգերի ուսումնասիրության առարկա

▶ Ընդլայնել եվրոպական հիշողությունը, պատմությունն ու ժառանգությունը՝ նպաստելով ժամանակակից Եվրոպայի բազմազանության մեկնաբանմանը

▶ Աջակցել երիտասարդների մշակութային և կրթական փոխանակմանը

▶ Մշակութային զբոսաշրջության և մշակութային կայուն զարգացման ոլորտներում զարգացնել օրինակելի և նորարարական նախագծեր

▶ Տարբեր թիրախային խմբերի համար զարգացնել զբոսաշրջային արտադրանքներ:

Այսօր ծրագիրը շահում է Մշակույթի և Զբոսաշրջության նախարարությունների, տարածաշրջանային և տեղական, ինչպես նաև միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությունից: Համատեղ ծրագրերի շնորհիվ երկարաժամկետ համագործակցություն է հիմնադրվել ինչպես Եվրոպայան խորհրդարանի և Եվրոպական Հանձնաժողովի, այնպես էլ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի և ՄԱԿ-ի Զբոսաշրջության համաշխարհային կազմակերպության հետ:

Եվրոպական մշակութային ուղիների Եվրոպական ինստիտուտը, որտեղ կնքվել է Ընդլայնված մասնակի համաձայնագիրը, տեխնիկական խորհրդատվության գործակալություն է՝ տեղակայված է Լյուքսեմբուրգի Նումունստեր աբբայությունում, որը հիմնադրվել Եվրոպայի

Խորհրդի և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսության միջև կնքված համաձայնագրով 1998 թվականին :

Յուրաքանչյուր տարի Ընդլայնված մասնակի համաձայնագրի անդամ պետություններից մեկը կազմակերպում է ամենամյա խորհրդատվական ֆորում, որը Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիներ ծրագրի կարևորագույն միջոցառումներից է: Մշակութային ուղիները յուրաքանչյուր տարի կազմակերպում են նաև Վերապատրաստման ակադեմիա ինչպես մշակութային ուղիներով հետաքրքրված կառավարիչների և գործակալների, այնպես էլ մշակութային ուղիների հավաստագրին հավակնող նախագծերի համար:

Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիները, անդրադառնալով եվրոպական պատմության, հիշողության և ժառանգության բազմաթիվ թեմաների, իրենց ներդրումն են ունենում ներկայիս Եվրոպայի բազմազանության և մեր ընդհանուր Եվրոպական քաղաքացիության ձևավորման հարցում: Հրավիրում ենք բոլորիդ միանալ մեզ բացահայտումների այս ճանապարհորդության ընթացքում:

Ստեֆանո Դոմինիոնի
Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիների
վերաբերյալ Ընդլայնված մասնակի
համաձայնագրի գործադիր քարտուղար
Մշակութային ուղիների Եվրոպական
ինստիտուտի տնօրեն
2019թ. մայիս, Լյուքսեմբուրգ

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՈՒՂԻՆԵՐ

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

1987

Մանտյագո դե Կոմպոստելա Ուխտագնացության ուղիներ

Մանտյագո դե Կոմպոստելա, Իսպանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

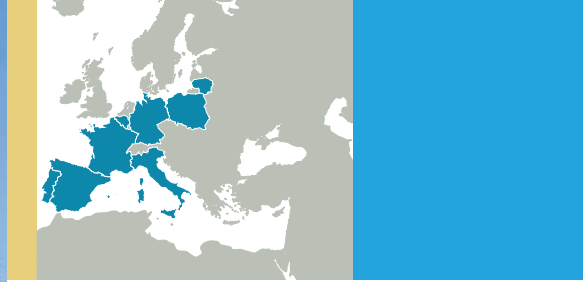
Հատ լեզենդի՝ Սբ Հակոբի մասունքները Երուսաղեմից նավակով տեղափոխվել են հյուսիսային Իսպանիա և թաղվել մի վայրում, որը մեզ այսօր հայտնի է Մանտյագո դե Կոմպոստելա անունով: 9-րդ դարում սրբի ենթադրյալ դամբարանի բացահայտումը Սբ Հակոբի ճանապարհը դարձրեց Քրիստոնեական ամենակարևոր ուխտագնացություններից մեկը միջնադարում, որի ավարտը երաշխավորում էր մեղքերի կատարյալ թողություն:

Ֆիատերայի ուղղով, Կորունա, Իսպանիա

Կոնտակտային տվյալներ
Սբ Ջեյմսի ուղիների Եվրոպական ֆեդերացիա
Հոթել Դյուր
2րդ Բեդելիբվե
Լե պու են Վելա, 43000 - Ֆրանսիա
Հեռ.: + 33 (0) 471070020
contact@saintjamesway.eu

Գայք / www.saintjamesway.eu

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Դարեր շարունակ ուխտավորները կարողացել են բացահայտել նոր ավանդույթներ, լեզուներ և կենցաղներ՝ տուն վերադառնալով հարուստ մշակութային գիտելիքով, ինչը զգալի վտանգ ներկայացնող երկարատև ճանապարհորդությունների պարագայում հազվադեպ երևույթ էր: Այդ իսկ պատճառով Մանտյագոյի ուղիները ոչ միայն խորհրդանշում են Եվրոպայի հազարամյա պատմությունը, այլև ծառայում որպես մշակութային համագործակցության օրինակ ամբողջ Եվրոպայում:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

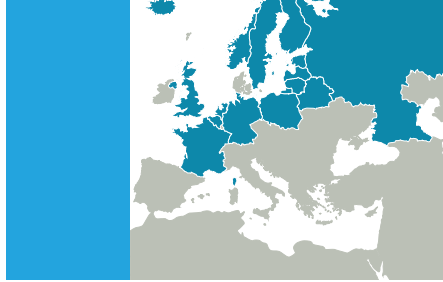
Այս ուխտագնացության արդյունքում հարուստ ժառանգություն է ձևավորվել: Մանտյագոյի ուղիների ողջ երկայնքով ճանապարհորդելու ընթացքում կարելի է վայելել ինչպես նյութական մշակութային ժառանգություն ներկայացնող պաշտամունքի վայրեր, հիվանդանոցներ, կացարաններ, կամուրջներ, այնպես էլ ոչ նյութական մշակութային ժառանգություն համարվող լեզենդներ, առասպելներ, երգեր:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Յուրաքանչյուր տարի հարյուր հազարավոր մարդիկ ճանապարհ են ընկնում դեպի Մանտյագո դե Կոմպոստելա: Քանի որ Մանտյագո դե Կոմպոստելա տանող ճանապարհներն անվերջ են, ուղին կարող է բառացիորեն սկսվել քո դռնից: Շատերը ճանապարհորդում են ոտքով, որոշները՝ հեծանիվով, շատ քչեր ճամփա են ընկնում ձիերով, նույնիսկ ավանակով, ինչպես միջնադարում իրենց նախնիներն էին անում: Այս հնագույն երթուղին տալիս է խորը մարդկային փորձառություն, ճանապարհորդների մեջ ձևավորում է եղբայրություն և ամուր կապվածություն է առաջացնում երկրի հետ:

Մամոս վանական համալիր, Ֆրանսիական ուղի, Լուգո, Իսպանիա

1991

Հանզա

Վիգրի, Եվեդիս

Շտադ, Գերմանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

13-րդ դարի կեսերին խոլային առևտրով զբաղվող հյուսիսգերմանական քաղաքները հանուն իրենց ընդհանուր տնտեսական և քաղաքական շահերի միավորվեցին, ինչն այսօր հայտնի է Հանզայական լիգա (միություն) անունով: Հյուսիսային Եվրոպայի, մասնավորապես Հյուսիսային և Բալթիկ ծովերի ափամերձ 225 քաղաք միացավ լիգային: Հանզայական լիգան մինչև 17-րդ դար կարևոր ազդեցություն է ունեցել Եվրոպայի տնտեսության, առևտրի և քաղաքականության վրա:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Հանայան Լիգայի ներկայիս բոլոր 185 անդամ քաղաքները կիսում են նույն ժովվրդավարական իրավունքները և հիմնարար եվրոպական արժեքները, որոնք վերաբերում են ազատ առևտրին, ազատ տեղաշարժին և քաղաքացիների պաշտպանությանը: Ներկայումս Եվրոպայում տիրող լարվածության պայմաններում այս ցանցը հարգալից և խաղաղ համակեցության կարևոր միջոց է իրենց ներկայացնում: Ավելին, Հանզայական

երիտասարդներ նախաձեռնությունը միավորում է Լիգայի քաղաքների երիտասարդների, որպեսզի այդ արժեքները փոխանցվեն հաջորդ սերունդներին:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ցանցը բաղկացած է 16 երկրների 185 քաղաքներից, որոնց մեծ մասը ընդգրկված են ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի համաշխարհային ժառանգության ցանկում: Հանսան կարելի է դիտարկել որպես Եվրոպական Միության միջնադարյան նախատիպ, այդ կերպ ներկա փոխադրելով Եվրոպական ժառանգության անգնահատելի ընդհանրություններ:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ճանապարհորդները կարող են այցելել ընդարձակ ցանցի մաս կազմող ցանկացած քաղաք, որոնք բաց են ամբողջ տարվա ընթացքում: Այնուամենայնիվ, Հանզան ամեն տարի նշում է հատուկ օր, որի ընթացքում Եվրոպայի 16 երկրների 100-ավոր քաղաքներից հավաքվում են մարդիկ՝ ի հռչակումն ըմբռնումի, հարգանքի և համագործակցության: Կազմակերպվող տոնավաճառների, ցուցադրությունների և հարյուրավոր տարբեր միջոցառումների ընթացքում ճանապարհորդները կարող են զգալ Հանայան յուրահատուկ ոգու ողջ էությունը:

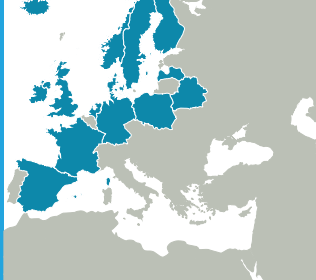

Գդանսկ, Լեհաստան

Կոնտակտային տվյալներ
Նոր Հանսե, Հանսեյուրո
Բրեյտի փողոց 62
Լյուբեք 23552 - Երմանիա
Հեռ.: + 49 (0) 4511221020
hansebuero@hanse.org

Գայք / www.hanse.org

Facebook / Die Hanse

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Վիկինգների դարաշրջանը ընդգրկում է 8-11-րդ դդ., որի ընթացքում Վիկինգները ունեցան նավաշինության, նավարկության և ծովագնացության անգերազանցելի ձեռքբերումներ, ինչը նրանց լայն հնարավորություններ տվեց ճամփորդելու Հյուսիսային և Արևմտյան Եվրոպայով, Հյուսիս Ատլանտյան, Միջերկրածովյան, ինչպես նաև Ռուսաստանի և Ուկրաինայի ջրերում:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Այն ժամանակ, երբ հազվադեպ մարդիկ էին ճանապարհորդում, Վիկինգները ակտիվորեն արշավում էին, զբաղվում էին առևտրով և վերաբնակվում էին: Դարեր շարունակ նրանք վեկտորի դեր են կատարել փոխանցելով մշակույթ և ավանդույթներ ամբողջ եվրոպական մայրցամաքով: Այսպիսով՝ Վիկինգների ժառանգությունը միավորում է ներկայիս Եվրոպայի ժողովուրդներին:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Վիկինգների մշակութային ուղիները շատ ընդարձակ են ներառելով նշանակալի վայրեր, պատմություններ և ժառանգություն, որը ընդգրկում է վիկինգների ժառանգությունը Եվրոպայում և նրա սահմաններից դուրս: Որտեղ էլ որ հայտնվեին Վիկինգները իրենց մասին վկայող հստակ հետք էին թողնում, որի ապացույցը Հեդեբիում (Գերմանիա), Բիրկայում (Շվեդիա), Ջորվիքում (Միացյալ Թագավորություն), Դուբլինում (Իռլանդիա) և Կիևում (Ուկրաինա) հիմնադրած առևտրային կենտրոններն էին: Այդ հետքերի օրինակներ են վաղ դատական ատյանները, որոնց անվանում էին «գործք», տեղանունները, ազդեցությունը լեզվի և սոցիալական կառույցների վրա, արվեստում և մշակույթում թողած ժառանգությունը, պահպանված հնագիտական վայրերը: Վիկինգների պատմությունների մեծ մասը պահպանվել են ոչ նյութական մշակութային ժառանգության տեսքով, ինչպիսին են Վիկինգների ճամփորդությունների և գործերի մասին պատմող սագաները:

1993

Վիկինգների ուղիներ

Մեն-օ-Մեդոուս, Կանադա

ՃԱՆԱԿԱՆԱԿԱՆ ԴՆԱՊԱՐԿՆԵՐ

Վիկինգների ուղիներով կարելի է գտնել 60-ից ավելի ամրոցներ, քաղաքներ, ագարակներ, հանքեր, նավեր, իրեր, թանգարաններ, վերակառուցված երկար տներ և հնագիտական ​​​​ֆացցորդներ: Ճանապարհորդության ընթացքում մարդիկ կարող են բացահայտել այս հրաշալի մշակույթը, մինչև ժամանակ վայելելով տարատեսակ միջոցառումներ, որոնցից ամենատարածված ու հայտնի Վիկինգների տոնավաճառներն են:

Թաբիի ուռնագիր արձանագրություն, Շվեդիա

Թյոդվեդիսբերին, Մթոնգ, Բալանդիա

1994

Ֆրանկների ճանապարհով

Ֆրանկների ճանապարհով, Շվեյցարիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

10-րդ դարում, Քենթրբերիի Արքեպիսկոպոս Սիգերիկը, ճանապարհ ընկավ դեպի Հռոմ հանդիպելու Հովհաննես Պողոս XV պապին, որից պետք է եկեղեցական կարևորագույն հանդերձանք ստանար: Իր օրագրում նա նկարագրել է ճանապարհորդության 79 տարբեր հանգրվաններ: Շնորհիվ այդ գրառումների հնարավոր դարձավ վերակառուցել Քենթրբերիից Հռոմ ժամանակին ամենակարճ ճանապարհը, որին այսօր հետևում են ճանապարհորդները:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Ֆրանկների ճանապարհը հաղորդակցման ուղի է, որը յուրահատուկ ներդրում է կատարել միջնադարում Եվրոպայի մշակութային միավորման հարցում: Այսօր, Ֆրանկների ճանապարհը կամուրջ է Անգլո-Սաքսոնական և Լատինական Եվրոպայի միջև: Այս առումով, ուխտավորների երթուղին դարձել է Եվրոպական արմատները նորովի բացահայտելու և մեկ ընդհանուր ինքնությունը ձևավորող տարբեր մշակույթները նորից տեսնելու և հասկանալու ճանապարհորդության այլաբանություն:

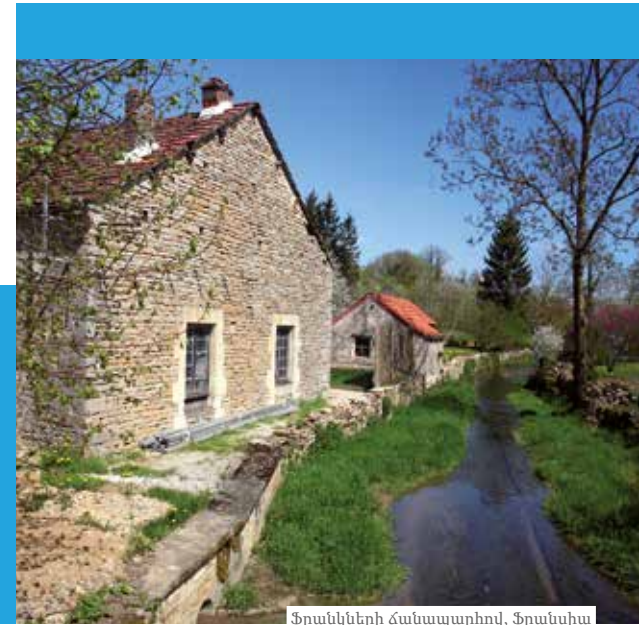

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ճանապարհորդելով Ֆրանկների ճանապարհով հասկանալի է դառնում, որ ուխտագնացությունը ազդեցություն է ունեցել գյուղերի կառուցվածքի վրա: Հաճախ ուղին անցնում է մեկ փողոցի երկայնքով, որտեղ գտնվում են կարևորագույն եկեղեցիներ և շատ գեղեցիկ շինություններ: Ֆրանկների ճանապարհի հնավայրերն ու կրոնական կառույցները, և հատկապես Ռոմանական ճարտարապետության գլուխգործոցներից շատերը գտնվում են ճանապարհի մոտ, ինչը ցույց է տալիս այդ կառույցների կարևորությունը միջնադարում կրոնի և արվեստի զարգացման հարցում:

ՃԱՆԱԿԱՆԱԿԱՆ ԴՆԱՊԱՐԿՆԵՐ

Ճանապարհորդները կարող են բացահայտել Անգլիայով, Ֆրանսիայով, Շվեյցարիայով և Իտալիայով անցնող 1800 կմ երկարությամբ ուխտագնացության ուղին մինչև Հռոմ՝ շարունակելով դեպի Երուսաղեմ կամ Սանտյագո դի Կոմպոստելա: Այս ուղին ոտքով ճանապարհորդողներին հնարավորություն է ընձեռում հանգիստ մտորելու և աստիճանաբար բացահայտելու երկիրը, պատմությունը և մարդկանց: Այս ուղիով ժամանակակից ուխտագնացներին հնարավորություն է տալիս ավելի լավ պատկերացում կազմելու բնության, պատմության և անցյալի ու ներկայի ազգերի վերաբերյալ:

Ֆրանկների ճանապարհով, Ֆրանսիա

1997

Անդալուզիայի պատմության ճանապարհներով

Առյուծների մեկան, Ալհամբրա, Գրանադա, Իսպանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

8-րդ դարի սկզբին Պիրինեյան թեակղզի ներխուժած Արաբներն ու Բերբերները միաձուլվեցին Ռոմանո-Վեսթգոթական տեղաբնակների հետ ձևավորելով արաբա-իսպանական մի քաղաքակրթություն, որն արաբներն անվանեցին Ալ-Անդալուս: Միջնադարյան իսլամական այս քաղաքակրթությունը իր հաջողության գագաթնակետին հասավ մեծ մասամբ այսօրվա Իսպանիայի և Պորտուգալիայի տարածքում և անկում ապրեց 15-րդ դարի վերջին:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Անդալուզիայի պատմության ճանապարհներով ուղին հնարավորություն է տալիս վերադառնալ իսպանական-իսլամական քաղաքակրթություն, արվեստի, մշակույթի, ինչպես նաև Արաբական աշխարհի, Միջերկրածովյան ավազանի և Լատինական ամերիկայի հետ Իսպանիայի պատմական և սոցիալական հարաբերությունների միջոցով: Ճանապարհորդելիս կարելի է համոզվել,

որ Իսպանիան և Անդալուզիան որպես մշակութային կամուրջ Արևմուտքի և Արևելքի միջև մեծ պատմական դեր են խաղացել՝ այդպիսով բարելավելով իրենց գիտելիքները այլ մշակույթների մասին միասնական աշխարհ կառուցելու գործում:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ալիամբրայի նման տպավորիչ ճարտարապետական ժառանգությունից զատ այս մշակութային ուղին կյանք տվեց ամբողջ Անդալուզիայի գրականությանը, արվեստին, տոնախմբություններին գիտությանը, գրաֆիկական արվեստին, գաստրոնոմիային և այլ ավանդույթներին: 8 դար տևած համատեղ գոյությունը նշանակալի հետք է թողել երկրի և մարդկանց վրա. Անդալուզիայի ժառանգությունը կենդանի է ամենուրեք:

Կորդոբայի մզկիթը, Իսպանիա

ՃԱՆԱՊԱՐԶՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Գոյություն ունեն ընդհանուր մշակութային ինքնությամբ երկրները կապող մի շարք ուղիներ, որոնք օգնում են մեզ ավելի լավ հասկանալ ներկայիս Իսպանիան: Ումայյադ մշակութային ուղին գնում է արաբների հետքերով սկսելով Արաբական թերակղզուց և ամենանշանավոր մայրաքաղաք Դար ալ-Իսլամից հասնելով մինչև Անդալուզիա: Հայտնվելով Հարավային Իսպանիայում սկսվում է խորը ուսումնասիրություն՝ ոտքի տակ տալով ամբողջ տարածաշրջանը՝ 250-ից ավելի ոչ հայտնի քաղաքներ: Հասնելով ընդհուպ մինչև ամայի տարածքներ՝ այս ուղին ճանապարհորդողին միջմշակութային իրական փորձառություն է տալիս:

Ալքասաբիի ամրոցը Ալմերիայում, Իսպանիա

2003

Փյունիկացիների ուղին

Թարոս, Իտալիա

Բիրզու, Մալթա

Կարթագեն, Թունիս

2003

Պիրինեյի երկաթե ուղին

Արթուր, դ'Ասոն, Ֆրանսիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Պիրինեյան շրջանը հարուստ է երկաթի հանքերով և դարեր շարունակ աչքի է ընկել երկաթագործության ավանդույթներով: Այդ գործունեության շնորհիվ այն տնտեսապես հարստացել է, իսկ փառավոր անցյալը վկայող բազմաթիվ իրեր են ապացույցներ կան: Փայտամշակման, հանքարդյունահանման և վերամշակման գործարանները թե քաղաքային, թե գյուղական լեռնային բնակավայրերի կառուցվածքի վրա էական ազդեցություն են թողել:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Երկաթը ոչ միայն կարևոր հումք է, այլև հարուստ մշակույթի զարգացման գրավական: Երկաթի մշակույթը Եվրոպայի սահմաններում խթանել է ակտիվ առևտուր և փոխանակումներ, նպաստելով Եվրոպական տնտեսության զարգացմանն ու միացյալ միջսահմանային ինքնության կերտմանը:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Արդյունաբերական ժառանգությունը հասարակությունների հարստության առանցքային բաղադրիչն է: Երկաթի մշակման արդյունքում Պիրինեյան շրջանում ձևավորվել է հարուստ ժառանգություն, մասնավորապես հանքավայրեր, ածխային վառարաններ, մետաղական առարկաներ, ինչպես նաև հանքափորերի և մետաղամշակների տներ, մետաղամշակությանը բնորոշ ճարտարապետություն և նույնիսկ ժամանակակից քանդակներ:

Գործարան, երկաթի հանքեր, Բապանիա

Կոնտակտային տվյալներ
Պիրինեյի երկաթե ուղին
Հեռ.: +376 844 141
info@ironrouteinthepyrenees.com

Ֆամիլիա Ջորդինո, Ռաբիո Խիմոնե, Անդորրա

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Երկաթի ուղին հնարավորություն է տալիս ուսուսնասիրելու 17-19-րդ դդ. երկաթի վերափոխումն ու առևտրայնացումը: Այս ուղին հաճելի և հետաքրքիր քայլարշավ է հանրության բոլոր անդամների համար, որի միջոցով գեղեցիկ լեռնային տեսարանները միախառնվում են մշակութային և արդյունաբերական ժառանգության պատմությանը: Այդ կարևոր վայրերից են Ֆարգա Ռոսսել դարբնոցը՝ երկաթի մշակման կենտրոնը, առյուծների հանքավայրը, արեյոնների և Երկաթե մարդու ճանապարհը, Սբ Մարտինի եկեղեցին և դ'Արենի-Պլանդուիտի տուն-թանգարանը: Ճանապարհին կարելի է ուսուսնասիրել այն ամենը, ինչը կապված է երկաթի մշակման տարբեր փուլերի հետ:

Մետաղամշակման թանգարան, Ռիփոլ, Բապանիա

2004

Մոցարտի Եվրոպական ճանապարհներով

Քուվլի Թատրոն, Մյունխեն, Գերմանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

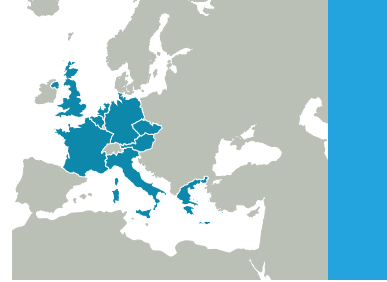
Վոլֆգանգ Ամադեուս Մոցարտը երաժշտության պատմության և Արևմտյան մշակույթի ամենագեղեցիկ կերպարներից մեկն է: Իր կյանքի մեծ մասը ճանապարհորդել է իր կրթությունը զարգացնելու և այլ կոմպոզիտորների և ստեղծագործողների հետ կապեր հաստատելու նպատակով: Չնայած նա մահացել է վաղ հասակում 0 35 տարեկանում, ավելի քան 10 տարի անցկացրել է շրջագայություններում: Իրականում, կյանքի 1/3-ը անցկացնելով ճամփորդություններով նա կարող է իրապես բնութագրվել որպես Եվրոպացի անհատականություն, երաժշտության մեջ և դրանից անդին:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Երաժշտությունը ընդհանուր լեզու է, որը միավորում է բոլորին: Հետևաբար այս ուղին օգնում է մեկ առանցքային կերպարի շուրջ պահպանել մշակութային ժառանգությունը և խթանել միջմշակութային երկխոսությունը: Մոցարտի այցելած քաղաքները աշխատում են զարգացնել մարդկանց գիտելիքները այս եզակի երաժշտի մասին՝ գիտական, գեղարվեստական, երաժշտական, կրթական նախագծերով ամրապնդելով միասնական Եվրոպական ինքնության գաղափարը:

Մոցարտի ծննդավայրը, Ջալցբուրգ, Ավստրիա

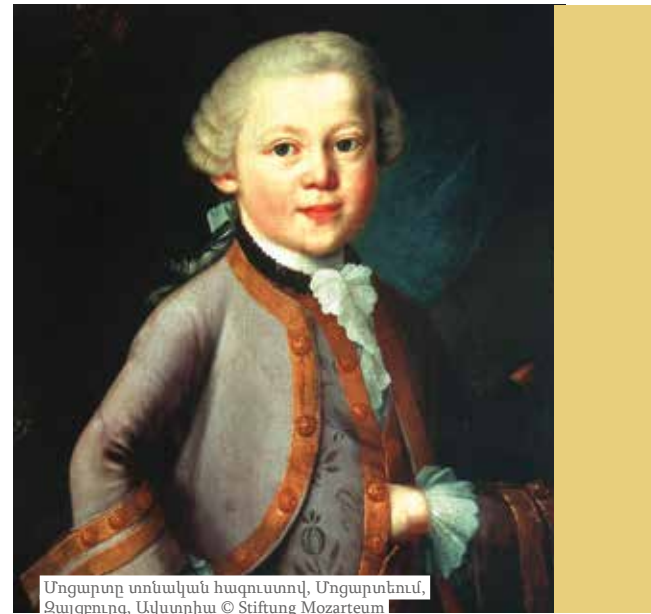

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Մոցարտը գրառել է իր բոլոր ուղևորությունները սկսած 1762 թվականից մինչև 1791 թվականը, որոնք փաստաթղթավորվել են որպես Մոցարտի նամակներ և այլ ինքնատիպ փաստաթղթեր, որին կարող է ծանոթանալ ցանկացած ճանապարհորդ: Մոցարտի ամենաառաջին շրջագայությունից Ջալցբուրգից մինչև Մյունխեն մինչև վերջին ճամփորդությունը Վիեննայից Պրահա ընդգրկում են 10 երկրներ 200-ից ավել վայրերով: Զբոսաշրջային երթուղիներին զուգահեռ ճանապարհորդները տասնյակ գիտական, գեղարվեստական, կրթական, մշակութային ծրագրերի միջոցով հնարավորություն ունեն բացահայտելու բոլոր ժամանակների ամենահանճարեղ երաժիշտներից մեկին:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Հրապարակներ և պալատներ, զբոսայգիներ, հյուրատներ և հյուրանոցներ, համերգասրահներ և օպերային թատրոններ, քաղաքներ, եկեղեցիներ և բնապատկերներ. չկա ավելի լավ ճանապարհ սովորելու և բացահայտելու Վոլֆգանգ Ամադեուս Մոցարտի կյանքն ու երաժշտությունը, քան հետևել նրա հետքերին Եվրոպայի տարածքով՝ այցելելով Եվրոպական մշակութային ժառանգության մաս կազմող երաժշտության, արվեստի և ճարտարապետության ամենանշանավոր վայրերը:

Մոցարտը տոնական հագուստով, Մոցարտում, Ջալցբուրգ, Ավստրիա © Stiftung Mozarteum

2004

Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի

Բուդապեշտի մեծ սինագոգը, Հունգարիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

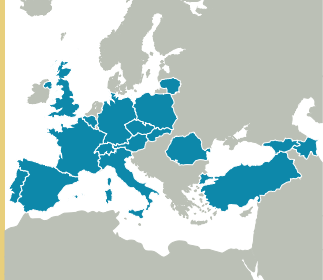
Հրեա ժողովուրդը Եվրոպական քաղաքակրթության անբաժան մասն է, որը հազարամյակների ընթացքում մինչ օրս իր եզակի և շարունակական նպաստն է բերել այդ քաղաքակրթության զարգացմանը: Մշակութային ուղիներ ծրագիրը նորարարական և ոգևորիչ միջոց է այս տպավորիչ պատմությունը ավելի լայն լսարանի առջ բացելու համար:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Հրեական պատմության արմատները մեծ մասամբ կապված են Եվրոպայի հետ, որի բաղկացուցիչ մասն է եղել արտագաղթը, հետապնդումները, անհիմա մեղադրանքները, ինչպես նաև երկուսեք հարստացումը, փոխանակումներն ու հումանիզմը: Ուղիների հիմնական գործառույթը Հրեական ժառանգության ճանաչումն է, որը կառուցվել է մշակութային բազմազանության և ակտիվ միջմշակութային երկխոսության վրա:

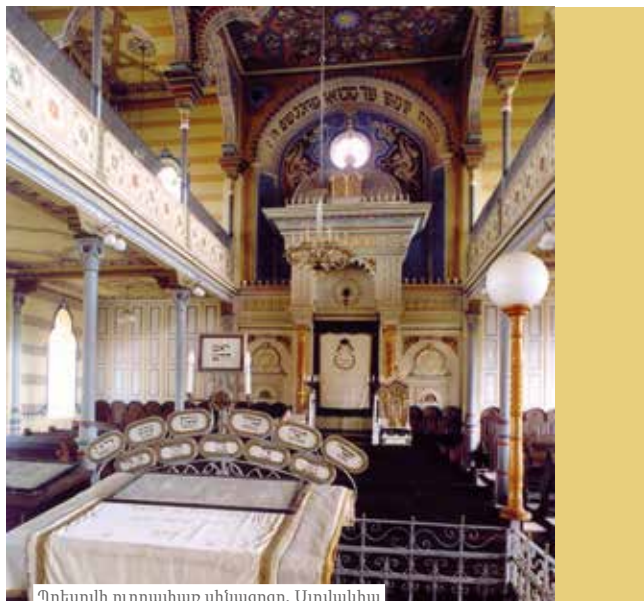

Կոհանիմի ձեռքերը, Օբեռնա, Ֆրանսիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

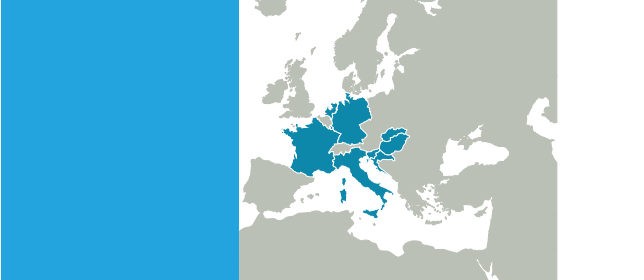
Հրեական ժառանգությունը մեծապես տեսանելի է ողջ Եվրոպայի տարածքում: Նշանավոր օրինակներից են հնագիտական վայրերը, պատմական սինագոգներն ու գերեզմանները, ծիսական բաղնիքները, հրեական թաղամասերը, հուշարձանները և հուշակոթողները: Դրանց կարելի է ավելացնել մի շարք արխիվներ և գրադարաններ, ինչպես նաև հրեական կյանքի ուսումնասիրությամբ զբաղվող հատուկ թանգարաններ: Ուղին հնարավորություն է տալիս ավելի լավ ճանաչելու և գնահատելու առօրյա և կրոնական նշանակություն ունեցող իրերը, ինչպես նաև հասկանալու այն բացառիկ դերը, որն ունեցել է հրեա ժողովուրդը Եվրոպայի պատմության մեջ:

Պրետովի ուղղափառ սինագոգը, Մոլդավիա

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ուղիները ունեն լայն տարածականություն ընդգրկելով թաղամասեր և քաղաքներ, շրջաններ և երկրներ: Ուղիները ընդգրկում են գրեթե ողջ եվրոպական մայրցամաքը, որով ճանապարհորդը խորասուզվում է սահմաններ հատող և դարերից եկող հրեական ժառանգության մեջ: Ուղիները միաժամանակ տրամադրում են հսկայական տեղեկատվություն և նյութեր և պարբերաբար կազմակերպում են այնպիսի միջոցառումներ, ինչպես օրինակ Հրեական մշակույթի օրերը Եվրոպայում:

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրսի Սբ Մարտինը Քրիստոնյա սրբերից ամենաճանաչվածներից է, որը սրբադասվել է 4-րդ դարից: Նա Թուրսի արքեպիսկոպոսն էր, ում գերեզմանը Գալլիայում/Ֆրանսիայում վաղ միջնադարում կարևոր ուխտագնացության կենտրոն էր, հավասար լինելով Հռոմին մինչև ուխտավորների կարևոր կանգառ դառնալը Կոմպոստելայի ճանապարհին: Ամբողջ կյանքում նա անխոնջ ճամփորդել է Եվրոպայով մեկ, զգալի հետք թողնելով մեր հավաքական հիշողության մեջ:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Սուրբ Մարտինի ուղին ներկայացնում է կարեկցանքի արժեքը, որը մարնավորվում է Ամյենում սրբի բարեգործությամբ, երբ նա, վերարկուի մի մասը կտրելով, տալիս է ձմռան ամենացուրտ շրջանում ցրտից մահացող չքավորին: Այս պարզ գաղափարի նպատակը չնայած տարբեր բաժանումներին, մարդկանց համախմբելն է մեկ մոտեցման շուրջ՝ կիսվել ռեսուրսներով, գիտելիքով և արժեքներով: Կիսվելը գլոբալիզացիայի, ժողովրդագրական փոփոխությունների, բնական պայմանների փոփոխության մարտահրավերների ֆոնին իրոք դարձել է բարոյական անհրաժեշտություն:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրսի Սուրբ Մարտին ուղին իրար է կապում բազմաթիվ եվրոպական քաղաքներ և նշանավոր ճարտարապետական շինություններ, որոնք սրբի կյանքի և սրբադասման մասն են կազմել: Նրան են նվիրված հազարավոր հուշարձաններ, ներառյալ 14 տաճար: Այս վայրերում դեռևս պահպանվում է ոգեղեն ժառանգություն առասպելների, ավանդույթների և բանահյուսության տեսքով:

Թուրսի Սբ Մարտինը տալիս է իր վերարկուն կարիքավորի, Արվեստի և արհեստների թանգարան, Փարիզ, Ֆրանսիա

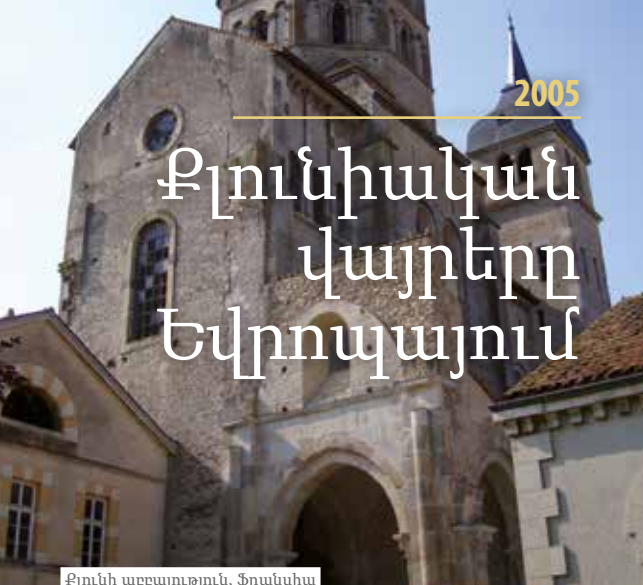
2005

Սբ Մարտին Թուրսի ուղի

Սուրբ Մարտին, Վատիկանի շվեյցարացի պահապանների հովանավոր

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ճանապարհորդները կարող են անցնել սրբի կյանքին, պաշտամունքին և բանահյուսությանը առնչվող ուղիներով: 5000 կմ երկարություն ունեցող և Եվրոպայի ողջ տարածքով ձգվող այս ուղիները հայտնի են Սուրբ Մարտինի ճանապարհ անունով: Ամենաուշագրավ վայրերից են նրա ծննդավայր Սոմբատիսեյ քաղաքը (Հունգարիա), նրա գերեզմանավայր Թուրսին (Ֆրանսիա) կապող ուղին, որն անցնում է նրա մանկության Պավիա քաղաքով (Իտալիա), ինչպես նաև Թուրսը, որտեղ նա եղել է եպիսկոպոս, Գերմանիայի Կոլմս և Տրիեր քաղաքների հետ կապող ուղին, որտեղ նա համապատասխանաբար թողել է Հռոմեական բանակում ծառայությունը և հանդիպել է Հռոմի կայսրին: Ինչևէ, այս ուղին Ավստրիայից մինչ Սլովակիա և Հունգարիա իրար է կապում մշակութային ժառանգության բազմաթիվ վայրեր: Մի շարք ուղիներ տանում են դեպի Ուտրեխտ, Նիդերլանդներ կամ Սարագոսա, Իսպանիա: Ընդհանուր առմամբ Սուրբ Մարտինի ուղին իրար է

2005

Քլունիական վայրերը Եվրոպայում

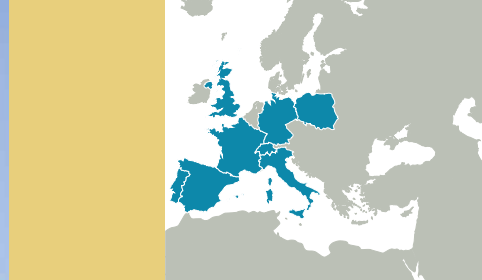
Քլունի արքայություն, Ֆրանսիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

10-րդ դարի սկզբին, Ակվիտանիայի դուքս Վիլյամ Բարեպաշտը Ֆրանսիական Բուրգունդիայի շրջանում հիմնադրեց Բենեդիկտյան միաբնությունը Քլունիում: Միջնադարում Քլունին վերածվեց Եվրոպական քաղաքակրթության խոշորագույն կենտրոնի, որի արդյունքում Արևմտյան Եվրոպայի տարածքով մեկ ի հայտ եկան և զարգացան 1800 վայրեր: Մինչև 18-րդ դար Քլունի արքայությունը և Քլունիական վայրերը իրենց ազդեցությունն են թողել ողջ Եվրոպայի հոգևոր, քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական մակարդակներում, ինչպես նաև արվեստի և ճարտարապետության ոլորտներում:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Քաղաքական սահմաններից այն կողմ, Քլունի արքայությունը եկեղեցական համակարգի անբաժանելի մասն է կազմել, իր ավանդը բերելով ֆեոդալիզմի առաջացմանը Եվրոպայում և կարևոր դեր է խաղացել Եվրոպայի տարբեր վայրերում ընդհանուր մշակույթի հիմնադրման համար: Այսօր, Քլունիական վայրերի Եվրոպական Ֆեդերացիան քարոզում է ընդհանուր ժառանգության գաղափարը, որպես Եվրոպական համատեղ հիշողությունը հասկանալու և միջմշակութային երկխոսության լիարժեք գործիք:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ուղու հենց սրտում՝ Քլունիում, մեծ արքայության եկեղեցու կամ Մեծ Եկեղեցու, միջնադարյան Եվրոպայի խոշորագույն կրոնական կառույցներից մեկի մնացորդներն են: Քլունին ժամանակին հայտնի էր որպես «երկրորդ Հռոմ» և ներկայումս Վենետիկից հետո երկրորդն է միջնադարյան տների մեծ քանակով: Վանականների ձեռքով մեզ հասած ժառանգությունը Եվրոպայում չի սահմանափակվում միայն կառույցներով: Ավելի քան 1800 վանքերում, քոլեջներում, ամրոցներում, գյուղերում, քաղաքներում, այգիներում և ջրաղացներում պահպանվել են նկարագրող ձեռագրեր, երաժշտական նշումներ, պայմանագրեր, կահույք, արվեստի գործեր, հնագիտական գտածոներ, ինչպես նաև բնապատկերներ, գինիներ և ավանդույթներ:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Քլունիական վայրերից յուրաքանչյուրը իր ձևով է ներկայացնում նյութական և ոչ նյութական ժառանգությունը: Ֆեդերացիան Քլունիական վայրերի թեմատիկ առաջարկներ է անում, որոնք տարբերվում են հիմնական առաջարկներից: Լուրջ հեծանվորդները կամ սիրողական քայլարշավի գնացողները կգնահատեն Քլունիական ուղիները մի քանի ժամ կամ շաբաթ անցկացնելով այս ճանապարհին: Վերջիվերջո, թվային հանրագիտարանը՝ Քլունիպեդիան Քլունիական ժառանգությունը բոլորին հասանելի դարձնելու և այդ վայրերի մասին տեղեկություններ իմանալ հնարավորություն է այցելությունները ավելի հետաքրքիր և ժամանցային կազմակերպելու համար:

Քլունի արքայություն, Ֆրանսիա

2005

Չիթենու ճանապարհներով

Չիթենիներ, Խորվաթիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Չիթենու առկայությունը իր հետքն է թողել ոչ միայն միջերկրածովյան բնության մեջ, այլև ժողովուրդների կենցաղում: Որպես առասպելական և սուրբ ծառ, այն կապվում է նրանց արարողակարգերի և ավանդույթների հետ և ազդեցություն է գործել նրանց առօրյայի վրա՝ ստեղծելով հնագույն յուրահատուկ քաղաքակրթություն՝ «Չիթենու քաղաքակրթությունը»: Չիթենու ուլիկները Չիթենու քաղաքակրթության հետքերով անցնում են Հունաստանից դեպի Միջերկրածովյան երկրներ:

Չիթենու բնապատկեր, Հունաստան

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Չիթենու ուղին ձիթենու թեմայով միջմշակութային երկխոսության և բացահայտման երթուղի է, որը խաղաղության համընդհանուր խորհրդանիշ է: Այս ուղիները հեռավոր վայրերի հետ համագործակցելու հնարավորություններ են բացում, որոնք հակառակ դեպքում դատապարտված կլինեին մեկուսացման, մինչդեռ միասին նրանք կարող են լուրջ դեր խաղալ ձիթենու մշակման հարցում՝ ներգրավելով ներկայիս ճգնաժամի սպառնալիքի տակ գտնվող տնտեսական բոլոր շահառուներին (արվեստագետներ, մանր արտադրողներ և հողագործներ, երիտասարդ գործարարներ և այլն): Այսօրվա դժվար պայմաններում սա ճանապարհ է պաշտպանելու աշխատանքի իրավունքը որպես հիմնարար արժեք:

Մանտի շուկա, Մարոկո

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Չիթենին միլիոնավոր տարիների պատմություն ունի: Ընտելացված ձիթենու նախահայրեր, վայրի ձիթենիներ կարելի է տեսնել նրանց բնօրրան Կրետեում, Պելեպոնեսում, Հյուսիսային Աֆրիկայում, Մերձավոր Արևելքում: Այս ծառատեսակի և մարդկային քաղաքակրթության հարաբերությունների արդյունքում է ձևավորվել կենդանի մշակույթ, որն արտացոլվում է Միջերկրածովյան ազգերի առօրյա սովորույթներում: Այս տարածաշրջանների սոցիալական զարգացման հարցում ձիթենին զգալի ազդեցություն է թողել սկսած գաստրոնոմիայից՝ պայմանավորված ձիթայուղի կարևոր նշանակությամբ, մինչև արվեստն ու ավանդույթները:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ճանապարհորդը կարող է ճանաչել ձիթենու քաղաքակրթությունը՝ ծանոթանալով ձիթենու այգիներին, արտադրանքներին ու ավանդույթներին: Տարբեր մշակութային երթուղիներ անցնում են Եվրոպայով և Հյուսիսային Աֆրիկայով, Բալկաններից մինչև Պելեպոնես Հունաստանում՝ ընդարձակվելով մինչև Մեկնես Մարոկոյում: Գոյություն ունեն նույնիսկ առանցքային ծովային երթուղիներ, որոնք իրար են կապում Միջերկրածովյան նավահանգիստներ: Ճանապարհին կազմակերպվում են ձիթենու հետ կապված տարբեր միջոցառումներ, որոնք ուղեկցվում են ցուցահանդեսներով, համերգներով և համոտեսներով:

ԱՐՔՈՒՆԱԿԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՎ

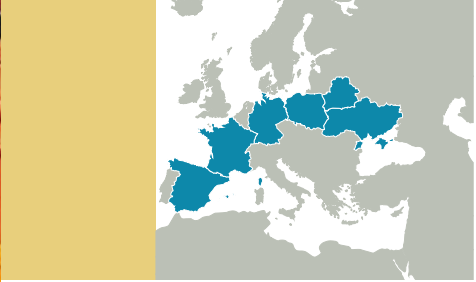
Լիովայի Մեծ Դուբն ու Լեհաստանի թագավոր Վլադիսլավ Առաջին Ջագիլտոն: Լյուբլինի ամրոցի Սբ. Երրորդություն եկեղեցի, Լեհաստան

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Արքունական ճանապարհը Արևելյան և Արևմտյան Եվրոպան իրար կապող ամենահին և ամենաերկար ճանապարհն է: Վկայությունները ցույց են տալիս, որ գտնվելով սառցե գագաթներից հարավ և միջին բարձրության լեռնային գոտուց հյուսիս՝ այն եղել է քոչվոր ցեղերի նախընտրելի անցուղին դեռևս Քարե դարում: Այսօր ուղին իրար է կապում տաս Եվրոպական երկիր և ներկա պահին ունի 4500 կմ երկարություն՝ որպես Եվրոպական զարգացման երրորդ միջանցք:

Մարիենթր, Նաումբուրգ, Գերմանիա

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Անցած 2000 տարիների ընթացքում Արքունական ճանապարհի վրա իրենց հետք են թողել վաճառականները, ուխտավորները, թագավորները, զինվորները և տարբեր ճանապարհորդներ: Այս ուղին նշանավորում է Եվրոպական կարևոր իրադարձությունների պատմությունը՝ տարածելով Եվրոպական պատմության և մշակութային ինքնության մասին գիտելիքներ և ընկալումներ:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Արքունական կամ թագավորական ճանապարհը Վաղ միջնադարում կարևոր ճանապարհային համակարգերի մասն է եղել: Ժամանակի հետ փոփոխվելով այն հարմարվել է նոր դարաշրջանների պահանջներին և շարունակաբար պահպանել է տնտեսական կարևորությունը միջտարածաշրջանային առևտրում: Այս երակարամյա պատմությունը արտացոլում է հարուստ ժառանգություն, որն ընդգրկում է Եվրոպական մայրցամաքը կերտած ճարտարապետական ժառանգությունից մինչև ոչ նյութական ավանդույթներ:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Արքունական ճանապարհը նախաերթուղիների ժամանակաշրջանից է: Սա նշանակում է, որ երթուղու ավանդական ենթակառուցվածքը հոմանիշ է ցածր արագությամբ կարճ տարածությունների հաղթահարմանը: Ճանապարհորդը կարող է ընդունել այս հայտարարություն, որպեսզի արևելքից արևմուտք դանդաղ վայելի Եվրոպական մշակութային տարածությունը: Ճանապարհորդության տարբեր առաջարկներ կան սկսած ուխտագնացությունից գնացքով ճանապարհորդություններ: Մեր մայրցամաքի կարևորագույն այս զարկերակի շուրջ կազմակերպվում են նաև մի շարք մշակութային միջոցառումներ և իրադարձություններ:

Միջնադարյան վաճառականն ու հարկահավաքը

2007

Տրանստոմանիկա - Եվրոպական ժառանգության ռոմանական ուղիներ

Վեցլանդի Սբ Մարիա արքայություն Իտալիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ավելի քան 1000 տարի ողջ Եվրոպայում արվեստագետները ոգեշնչվել են Հռոմեական և վաղ Քրիստոնեական ավանդույթներով սկզբից տալով եզակի ճարտարապետական Ռոմանական ոճին: Ռոմանական ոճը միավորեց տեղական առասպելներն ու լեգենդները դրանով իսկ արտացոլելով միջնադարյան Եվրոպայի ամեն տարածաշրջանին բնորոշ առանձնահատկությունները 300 տարվա շրջանում:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Չնայած ճամփորդելու դժվարություններին, միջնադարյան Եվրոպացիները բավակինին ճյուղ էին և հազարավոր ճանապարհորդներ շրջագայում էին ջրով և ցամաքով, իսկ մեծամասամբ ոտքով: Այս տեղաշարժերի արդյունքում ընդհանուր մտածողություն և արժեքներ բացահայտվեցին ճարտարապետության ոլորտում և մասնավորապես քաղաքային կյանքի բաղկացուցիչ մաս կազմող տաճարաշինության մեջ: Ռոմանական ոճը այսպիսով դարձավ հին մայրցամաքի առաջին ընդհանուր լեզուն: Միջնադարյան «առաջին» Եվրոպայից մինչև մեր օրերը հասած քաղաքակրթությունների միջև ըմբռնումը և բազմազանությունը այն արժեքներն են, որոնք մայրցամաքը միավորում են մինչ օրս:

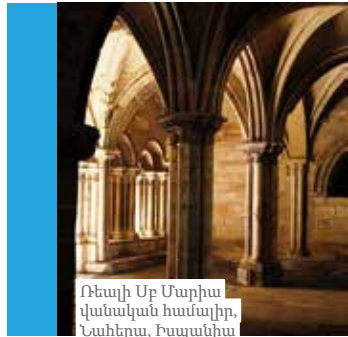
Շտուդենիկայի վանական համալիր, Մերքիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ռոմանական ճարտարապետության հիմնական առանձնահատկություններից են շրջանաձև կամարները, փոքր պատուհաններով հաստ պատերը, խորանարդաձև խոյակները և համաչափ հատակապատերը, որոնք միասին ստեղծում են ներդաշնակ պարզություն: Տրանստոմանիկայի մշակութային ուղղու վրա դեռ կարելի է հանդիպել միջնադարից մեզ հասած նշանավոր տաճարներ, խաղաղ վանքեր և գեղեցիկ եկեղեցիներ: Ռեգիոնալ ոճերի եզակի համակցությունը հնարավորություն է տալիս զգալու բազմաթիվ մշակույթներ՝ Բյուզանդականից մինչև Արևմտյան ոճեր, ներառյալ Ֆրանսիական և Մուդեհարական և դրանց հաջորդող Գոթական ոճի ազդեցությունները:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Տրանստոմանիկայի ուղին սկսելով հետևում է Ռոմանական հուշարձանների տպավորիչ շարքի, որոնք գտնվելով Բալթիկ և Միջերկրական ծովերի միջև ընկած 9 երկրներում գրանցված են ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի համաշխարհային ժառանգության ցանկում: Ավելին, Տրանսֆորմանիկայի մեջ մտած յուրաքանչյուր շրջան առաջարկում է բազմաթիվ իրադարձություններ, խոհանոցային հյուրասիրություններ և եզակի մշակութային անցուղիներ բնության տեսարժան վայրերում: Եվրոպական ժառանգության ռոմանական ուղին տանում է այնպիսի պատմական կերպարների հետքերով, ինչպիսին էին Օտտո Մեծը, Մարտին Լյութերը, Մաթիլդա Քանոսան, Կոմպոստելայի Սբ Ջեյմսը և շատ ուրիշ կայսրեր և հոգևոր առաջնորդներ:

Ռեալի Սբ Մարիա վանական համալիր, Նաեթա, Իսպանիա

2009

Գինու ճանապարհներ

Խաղողի այգիներ, Լիհա դե Պիլո, Ագոր, Պորտուգալիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Խաղողը, գինեգործությունը և խաղողի այգիները Եվրոպական և Միջերկրածովյան սննդի մշակույթի կարևոր մասն են: Ք.Ա. 6-րդ հազարամյակում, խաղողի ընտելացումից ի վեր, դրա զարգացումն ու տարածումը համարվել է մարդկության մեծ առաջընթացներից մեկը, որը ձևավորել է Եվրոպական լանդշաֆտը՝ տարածքի և ժողովրդի տեսանկյունից:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Գինու արտադրությունը միշտ եղել է Եվրոպական ինքնության խորհրդանիշ: Գինու արտադրության տեխնիկական գիտելիքները դարեր շարունակ նպաստել են Եվրոպական բոլոր շրջանների և ժողովուրդների քաղաքացիական ընդհանրության ձևավորմանը: Միջերկրածովյան մի քանի երկրներ ունեն միջաբք նմանություններ. դա նրանց մշակութային բնապատկերն է: Այս երթուղու հիմնական նպատակը գինու կենսաբազմազանության պահպանումն է՝ ընդգծելով դրա եզակիությունը գլոբալիզացված աշխարհում:

Խաղողի այգիներ, Լա Ռիոնա, Իսպանիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Եվրոպական գյուղական տեղանքը կարևոր և բարձր արժեք ունեցող ժառանգություն է համարվում: Գինու գործարանները, ինչպես նաև այդ ավանդույթի հետ կապ ունեցող մարդիկ և տեխնոլոգիաները մեր մշակույթի անբաժան մասն են, որն արտահայտվում է բանավոր ավանդությունների բազմաթիվ ձևերով: Ավելին, գյուղական վայրերի կյանքի որակը կարող է դիտարկվել որպես ապագայի մոդել և պահպանելու արժանի ժառանգություն:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Գինին տարածքային հաղորդագրություն է, որը ճամփորդում է և ստիպում է մարդկանց ճանապարհորդել: Գինեգործությունը, հատկապես հողի հետ աշխատանքը միգրացիայի և տեղաշարժման խթան են հանդիսանում: Այս ոգով էլ ճանապարհորդները կարող են բացահայտել հեռավոր տարածքներ և խաղողի այգիներ Կովկասից մինչև Արևմտյան Եվրոպա, սովորել մշակման, հասունացման, պահպանման և տեղափոխման հմտությունները, ինչպես նաև կարող են ծանոթանալ այս հարուստ մշակույթի շուրջ եղած առասպելներին և խորհրդանշաններին: Երթուղին ներկայացնող երկրները կազմակերպում են նաև կրթամշակութային տարատեսակ հանդիպումներ:

Խաղողի այգիներ, Լանգեդո-Ռոսիլյոն, Ֆրանսիա

2010

Ցիստերական միաբանների եվրոպական ուղի

Լեոնեյի միաբանություն, Ֆրանսիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

11-րդ դարում Ռոբերտ Մոլեմացին հիմնադրեց Սիտոյի մենաստանը, որը դարձավ նոր օրդենի ցիստերականության առաջին մենաստանը: Ցիստերականների հավատարմի հիմքում ընկած էր Սբ Բենեդիկտիի աշխարհի համար հեռավից աղոթելու և միայն քո ձեռքերով ապրելու մասին կանոնը: Սկիզբ առնելով 1098 թվականին Բուրգունդիայում, Ցիստերցիանական կարգը արագորեն ընդարձակվեց Եվրոպական մայրցամաքում՝ իր շուրջը համախմբելով վանականներ և միանձնուհիներ ունեցող ավելի քան 750 մենաստաններ և 1000 վանքեր:

Էսկալադոյի միաբանություն, Բոնեմագոն, Ֆրանսիա

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Ցիստերական միաբանների և մենաստանների եվրոպական ասոցիացիայի կանոնադրությունը և նրա անդամները աշխատում են պահպանել Ցիստերական ոգեղեն և նյութական ժառանգությունը: Նրանց գործողություններն ուղղված են պահպանելու պատմական շինություններն ու միջավայրը ընդգրկող պատմական ժառանգությունը՝ անկախ դրանց վիճակից: Նրանց նպատակն է նաև առավել լայն լսարանի առաջ հանրահռչակել Ցիստերականների դերը Եվրոպական պատմության մեջ, հատկապես 12-13-րդ դարերում: Նրանք փորձում են ընդգծել Ցիստերական վանականության եզակի ինքնությունը՝ մտավոր և հոգևոր տարածության մեջ, տեխնիկական վարպետությունն ու կառուցման, կազմակերպական և զարգացման հմտությունները:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

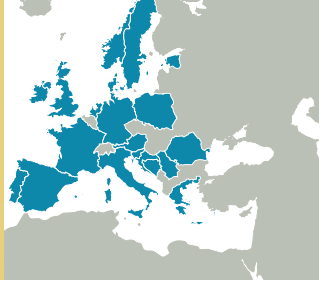
Ցիստերական կարգը հարուստ ժառանգություն է, որն այսօր էլ գտնվում է Հռոմեական եկեղեցու և եվրոպական երկրների սրտում: Սպիտակ վանականները եղել են և մնում են որպես օրինակելի նախագծողներ՝ մասնակցելով գյուղական վայրերի զարգացմանը իրենց ախոռների, մատանների, ջաղացների և ձուլարանների միջոցով՝ հետևելով գյուղատնտեսական և հիդրավիկ տեխնիկաների ներդրմանը, ինչպես նաև միջնադարից սկսած նպաստել են արվեստի զարգացմանը, գիտելիքի տարածմանը և փոխըմբռնմանը Եվրոպայում:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ճանապարհորդը, գյուղական զբոսաշրջային վայրերով անցնելով, ժառանգության պահպանման նոր թվային գործիքների միջոցով մասնակցելով կրթամշակութային ծրագրերի հրավիրվում է հասկանալու և իմաստավորելու մեր դարաշրջանի հասած Ցիստերցիանական ժառանգությունը:

Ֆոնտենայի միաբանություն, Ֆրանսիա

2010

Եվրոպական գերեզմանատների ուղի

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Պատմության ընթացքում գերեզմանատները եղել են մեր քաղաքակրթության կարևոր մասը: Այս սուրբ և զգայական վայրերը միաժամանակ ի մեծ և փոքր քաղաքների տեղական պատմության վկաներն են: Դրանք բնորոշ են Եվրոպական բոլոր քաղաքների ու բնակավայրերի համար և նրանց մշակութային և կրոնական ինքնության կարևոր վկայությունն են: Հետևաբար կարևոր է դիտարկել գերեզմանատունը որպես կյանքի վայրեր:

Պրադո-դու-Ռեպուսո գերեզմանատուն, Պորտու, Պորտուգալիա

2010

Նախապատմական քարանձավային արվեստի

Կամպո Լամելյո, Գալիցիա, Իսպանիա

գրավում: Արվեստի այս տեսակը սերտորեն կապված է բնության հետ: Բնությունն ու մշակույթը այսպիսով հատվում են այս ուղղու վրա, որը բաղկացած լինելով տարբեր վայրերից, նպաստում է գյուղական համայնքների կայուն զարգացմանը:

ԺԱՌԱՍԵԳՈՒԹՅՈՒՆ

Յուրաքանչյուր տարի 3.1 միլիոն այցելուներ գալիս են տեսնելու Եվրոպայի առաջին բնակիչների ստեղծած վերացական քարանձավային արվեստը լի կրոնական հավատալիքների խորհրդանշաններով և բնության պատկերներով: Սա ի սկզբանե նատուրալիստական արվեստի ձև էր, որը սակայն հետագայում դարձավ սխեմատիկ և աբստրակցիայի հնարավորություններ ձեռք բերեց՝ չկրկնվելով մինչև 20-րդ դարի սկիզբը: Այն բաղկացած է կերպարային դրսևորումներից, սխեմատիկ և աբստրակտ, նկարագրող կամ փորագիր պատկերներից, որոնք արված են քարանձառների, ապաստարանների և ժայռաբեկորների, ինչպես նաև մեգալիթյան կառույցների պատերի վրա:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Գերեզմանաքարերի վրա գրված հիշողություններն ու խորհրդանշանները քաղաքի կյանքի, արժեքների և ավանդույթների արտացոլումն են: Այցելելով գերեզմանատուն կարելի է հասկանալ, թե որքան բազմազան է շրջակա կյանքն ու մշակույթը և ավելի լավ հասկանալ ժողովրդավարական աշխարհում բազմազանության կարևորությունը:

ԺԱՌԱՍԵԳՈՒԹՅՈՒՆ

Գերեզմանատները իրենց քանդակներով, փորագրություններով և նույնիսկ քաղաքային հատակագծով մեր նյութական մշակույթի մասն են կազմում: Գերեզմանատները նաև ոչ նյութական մշակույթի, մարդաբանական իրականության մաս են՝ մահվան հետ կապված սովորույթների և պրակտիկաների մեծ շրջանակով: Իրոք գերեզմանատները յուրահատուկ միջավայր են, որոնք ցուցադրում են մեր պատմական հիշողությունների մի մասը: Նրանք տեղական պատմության ժամանակափուլերի հիշողություններն են: Համայնքները չեն ցանկանում և չպետք է մոռանան այդ վայրերը և մենք դրանք պահպանելու և այն հաջորդ սերունդներին փոխանցելու պարտականություն ունեն:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Եվրոպական գերեզմանատների ուղին ճանապարհորդին հնարավորություն է ընձեռում բառացիորեն քայլել տեղական պատմության միջով, տեղեկանալ կարևոր անձնավորությունների մասին, որոնք աշխատել և իրենց հետքն են թողել քաղաքներում: Երթուղին ճանապարհորդներին հնարավորություն է ընձեռում գերեզմանատներում բացահայտելու տեղական, ազգային և Եվրոպական մշակութային ժառանգությունը: Բազմա-մշակութային տեսանկյունից այն օգնում է բարձրացնել եվրոպայի քաղաքացիների իրազեկվածությունը Եվրոպական գերեզմանատների կարևորության մասին:

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Նախապատմական քարանձավային արվեստը առաջին Եվրոպացիների արվեստն է: Եվրոպայում այն սկսվել է 42000 տարի առաջ և մի շարք շրջաններում շարունակվել է մինչև Երկաթի դարի սկիզբը: 1902 թվականին Ալտամիրայի քարանձավի գիտական ճանաչումից ի վեր, նախապատմական քարանձավային արվեստը դարձավ Եվրոպայի մշակույթի և տուրիզմի կարևոր բաղկացուցիչը՝ հանդես գալով որպես մարդկության սոցիալական, մշակութային և խորհրդանշային դրսևորման առաջին հիմնական միջոցը:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Նախապատմական քարանձավային արվեստը մշակութային ժառանգության հնագույն ձևերից է, որը կյանքի հնագույն ձևերի կենդանի վկայությունն է մոլորակի տարբեր շրջաններում: Եվրոպայում կան նախապատմական քարանձավային արվեստի ամենանշանավոր և հայտնի վկայությունները, որը աշխարհի քարանձավային արվեստի վայրերի 40% է

Ալթամիրա, Կանտաբրիա, Իսպանիա

Գարգաս, Վերին Պիրենեյներ, Ֆրանսիա

Մահվան համբույր, Պորլենոու, Բարսելոնա, Իսպանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Թերմալիզմը տաք աղբյուրների թերապևտիկ օգտագործումն է, որը տարածված էր Եվրոպայում հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը: Երթուղու երկայնքով մի շարք քաղաքներ հայտնի էին դեռ Հռոմեական ժամանակներից, իսկ մի քանիսն էլ ունեն բաղնիքի տավարիչ ավերակներ և դրանց հետ կապված սպա կառույցներ: Շատ հայտնի քաղաքներ իրենց ճանաչելիության գագթնակետին հասան 18-19-րդ դդ., երբ զարգացան մի շարք նոր բուժուժներ և երբ երկաթուղու ի հայտ գալով ճանապարհորդելը դարձել էր ավելի հեշտ: Եվրոպական սպա կենտրոններով ճանապարհորդող հեղինակավոր քաղաքական և մշակութային վերնախավը բազմաթիվ քաղաքներում մշակութային փոխանակությունների կենտրոններ ձևավորելով ըստ էության սկիզբ դրեցին ժամանակակից զբոսաշրջությանը: Հանրահայտ մարդիկ ամրապնդեցին առողջարանային քաղաքների հեղինակությունը, ծնունդ տալով հեղինակավոր հյուրանոցների և հանգստի ձևերի կազմակերպման իրական միտումներին՝ զբոսաշրջիկների ժամանցը ապահովող առաջին խաղատներից մինչև երաժշտական թատրոններ, առափնյա փակ տարածքներից մինչև լանդշաֆտային պարտեզներ:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Առողջարանային քաղաքները «Եվրոպայի սրճարաններն» էին, որտեղ հասարակության տարբեր խավերի անդամներ կարող էին խառնվել, փոխանակվել մտքերով և նույնիսկ փոխել հասարակությունը որտեղ որ թույլ էին տալիս քաղաքավարության կանոնները: Այսպիսով, առողջարանները խաղաղության ամրապնդման, համագործակցության և ստեղծարարության, բնական և արհեստական միջավայրի պաշտպանության և կայուն զարգացման գործում առաջատար դեր են խաղացել և այդ դերը ներկա է Եվրոպական պատմության ընթացքում շարունակվելով մինչև այսօր:

Ֆրիդրիխսբադ, Բադեն-Բադեն, Գերմանիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Բադեն-Բադենը, Բաթը, Բուդապեշտը, Կառլովի Վարին, Սպան և Վիշին Եվրոպական առողջարանային հայտնի քաղաքներից մի քանիսն են, բայց Եվրոպայում կան բազմաթիվ այլ առողջարանային քաղաքներ եզակի քաղաքային առանձնահատկություններով, ճարտարապետության տարբեր ոճերով և առողջարանային ավանդույթներով, որոնք հիմնվել են առողջարանային տաք ջրերում լողանալու կամ դրանք խմելու նպատակին ծառայելու համար: Այս առողջարանային մշակույթը իր ողջ բազմազանությամբ և տարբեր տեղական առանձնահատկություններով իրապես կարելի է համարել Եվրոպական յուրահատուկ ժառանգություն: Այս ժառանգությունը պահպանելու և քարտեզագրելու նպատակով այժմ պատրաստվում է Եվրոպայի առողջարանային քաղաքների ասոցիացիա:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Այսօր զբոսաշրջիկները կարող են մասնակցել տարեկան փառատոների, միջոցառումների, տարատեսակ ստեղծագործական իրադարձությունների, որոնց միջոցով մեր քաղաքները պատմում են Եվրոպական հիշողության մասին: Այս ամենից բացի, ճանապարհորդները կարող են հաճույք ստանալ տաք աղբյուրներից, հանգստանալ և ապրել բազմաթիվ իրական զգացողություններ:

Տաք բաղնիքների գմբեթը, Վիշի, Ֆրանսիա

2010

Մուրբ Օլաֆի ճանապարհներով

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ուխտագնացության երթուղիները, որոնք այսօր կոչվում են Մուրբ Օլաֆի ուղիներ, ուխտավորների ճանապարհային ցանց է դեպի Թրոնդհեյմ, որը անցնում է Դանիայի, Շվեդիայի և Նորվեգիայի միջով: Կարելի է ընտրել տասնյակ ուղիներ, որոնք կարող են տևել մեկ օր կամ շարունակվել շաբաթներով: Կեցության հնարավորությունների, պաշարների համալրման և տեսարժան վայրերի մասին շատ տեղեկատվություն կարելի է գտնել: Այս ուխտագնացության միջոցով ճանապարհորդը կարող է ապրել պարզ երևույթների երջանկությունը և շփվել տեղի գյուղական համայնքների բնակիչների հետ:

Մուրբ Օլաֆ պատկերող ամենահին սրբապատկերը «Olavus Rex Norwaegie» տեսքով, 1160 թվական, Բեթլեհեմի Մուրբ Օննդայն եկեղեցի

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Օլաֆ 2-րդ Հարալդսոնը, ով հետագայում հայտնի էր որպես Մուրբ Օլաֆ, 11-րդ դարում Նորվեգիայի թագավորն էր: 1030 թվականին, Ստիկլեստադի ճակատամարտում զոհվելուց հետո, նա հոչակվեց նահատակ և սուրբ, ինչը նպաստեց նրա մասին առասպելների տարածմանը: Իր մահից դարեր անց ուխտավորները Սկանդինավիայով ճանապարհ են ընկնում դեպի Թրոնդհեյմ՝ Նիդարոսի տաճար, որտեղ էլ թաղված է Մուրբ Օլաֆը:

ԵՎՐՈՊԱՅՖԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Մուրբ Օլաֆի մասին առասպելը դարեր ի վեր առաջնորդել է հազարավոր ուխտավորների ճանապարհորդել Եվրոպայով նրա գերեզմանը գտնելու նպատակով: Այս տեղաշարժերը հանգեցրել են կրոնական և մշակութային սերտ փոխանակումների՝ այսպիսով ծառայելով Եվրոպական միասնական ինքնության ձևավորմանը:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Մուրբ Օլաֆի պատկերով ամենահին կտավը, որը թվագրվում է 1160 թվական, Բեթլեհեմի Մուրբ Օննդայն եկեղեցու պուսի վրա է գտնվում: Մուրբ Օլաֆի անունով եկեղեցիների և մատուռների քանակը հիշեցնում է հյուսիսային Եվրոպայում Մուրբ Օլաֆի ավանդույթի ծաղկման մասին: Նախքան Բարենորդումները (մոտ. 1540 թ.-ից առաջ) մեզ հայտնի են Օլաֆի անունով առնվազն 340 եկեղեցիներ և մատուռներ, որոնցից 288-ը գտնվել են Նորվեգիայից դուրս:

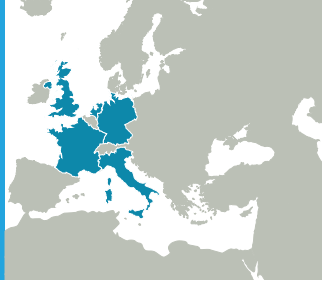

Մուրբ Օլաֆի պատկերով խորանը (իսկական), Արքեպիսկոպոսի պալատական թանգարանում, Թրոնդհեյմ, Նորվեգիա

2012

Կամախեցու Եվրոպական ուղի

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ուղին նպատակ ունի եվրոպական խեցեգործական ժառանգությունը ավելի հասանելի դարձնելու Եվրոպայի քաղաքացիներին, քարոզելով այդ ժառանգության ինչպես ֆիզիկական այնպես էլ մի քանի ոլորտներում օգտագործվող առարկաների (խոհարարական գործունեություն, արվեստ, բժշկություն, ճարտարապետություն և այլն), և ոչ նյութական ներառյալ դրա արտադրության համար անհրաժեշտ նորարարությունների և հմտությունների դինամիկ պատկերը:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ճանապարհորդը կարող է գնահատել Եվրոպական խեցեգործության երթուղու վրա գտնվող քաղաքների ապրելու արվեստը ընտրելով հարմարավետ հանգիստ, որը կարող է լինել քաղաքային միջավայրում կամ բնության գրկում, ռոմանտիկ կամ ընտանեկան, ժառանգության բացահայտման կենտրոնացումով կամ գուրմանային ուղղվածությամբ: Երթուղին առաջարկում է շրջագայություններ դեպի Լիմոժ, Սթոք-օն-Թրենտ, Դելֆտ, Ֆանեցա, Մելբ կամ Հյոր-Գրենցհաուզեն, որտեղ այցելուները հնարավորություն ունեն բացահայտելու խեցեղենի արտադրության հետևում տեղի ունեցող գործընթացները՝ փորձելով ստեղծագործել իրենց իսկ ձեռքերով:

Իսպանիայի հրապարակ, Մեվիլիա, Իսպանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Ուշագրավ զարգացում ունի Եվրոպայի խեցեգործական արվեստը: Խեցեգործական արդյունաբերության զարթոնքը ոչ միայն նշանավորվեց այդ տարածքների տնտեսական զարգացումը, այլև ստեղծեց ժառանգություն և սոցիալական պատմություն և նպաստեց միասնական, ուժեղ ինքնության ձևավորմանը: Խեցեգործկան այս ինքնությունը, որը շարունակում է ձևավորել շատ քաղաքներ Եվրոպայում, հիմա ճանապարհորդներին հասանելի է կերամիկայի եվրոպական երթուղու շնորհիվ:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Խեցեգործական արվեստը անքակտելիորեն կապված է վաղ եվրոպական փոխանակումների հետ և արտացոլում է թե՛ Եվրոպայի ընդհանուր ինքնությունը, թե՛ տվյալ տարածքների եզակիությունը: Այն նաև յուրաքանչյուր դարաշրջանի տեխնիկական առաջընթացի, գեղարվեստի զարգացման միտումների և գաղափարական ոգեշնչման արտացոլանքն է սկսած ամենահասարակ տերակոտայի օգտագործումից մինչև ժամանակակից գործեր:

Դեֆթ քաղաքի նստարան, Նիդերլանդներ

Խնջույքների պալատ, Կաստելլոն, Իսպանիա

2013

Մեգալիթյան մշակույթի Եվրոպական ուղի

Գետնափոր գերեզման, Ջելանդ, Դանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Մեգալիթները (բառացի՝ մեծաքարերը) նախապատմական հանրությունները լայնորեն օգտագործել են հուշարձաններ, դամբարաններ և սրբատեղիներ կառուցելու համար: Մեգալիթյան դամբարանները, դոլմենները և այլ հուշարձանները ներկայացնում են Եվրոպայի բնիկ ճարտարապետության հնագույն մասցորդները: Մեր ծագմանը հետքը գտնելու համար կենսական նշանակություն ունի հասկանալ այս ժառանգությունը:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Մեգալիթյան ուղիներ նախագիծն առաջնորդվում է «ցածր ազդեցության տուրիզմի» սկզբունքներին, խուսափելով բնական միջավայրի վրա ազդող անդառնալի միջոցառումներից: Դա ձեռք է բերվում գոյություն ունեցող ճանապարհների և բնության ճանապարհների օգտագործման, ինչպես նաև բնության հետ ներդաշնակված տեղաշարժի խթանման միջոցով: Հետևաբար, երթուղու հիմնական սկզբունքն է բնության և մշակույթի հիմնական կապը կարևորելն ու պահպանելը: Երթուղին աշխատում է նաև դպրոցների, թանգարանների, համալսարանների և բարեգործական հիմնադրամների հետ՝ մշակելով հատուկ ծրագրեր երեխաների և երիտասարդների համար:

Անցուղային գերեզման, Վասթերգոթլանդ, Շվեդիա

Պլերուպիսեն, Ջելանդ, Դանիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Մեգալիթյան հուշարձանները ժամանակի և տարածություն մեջ մարդու կողմից թողած ամենատարծված մասցորդներն են: Որոշ հուշարձաններ մեկնաբանվում են որպես աստղադիտարաններ, որոնց միջոցով հնարավոր է հետևել երկնային մարմինների տեղաշարժին, քանի որ դրանք ուղղված են դեպի արևը: Որոշները, ինչպես օրինակ Սթոունհենջը, ընկալվում են որպես արևի և լուսնի խավարումները կանխատեսող գործիքներ:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԻ ԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Եվրոպայի մեգալիթյան ժառանգությունը լայն տարածում ունի և կարելի է ուսուսումնասիրել տարբեր երթուղիների միջոցով, որոնք անցնում են Շվեդիայով, Դանիայով, Գերմանիայով, Նիդերլանդներով, Իսպանիայով, Պորտուգալիայով և Մեծ Բրիտանիայով: Այս ժառանգությունը բացահայտելու նպատակով զբոսաշրջիկները կարող են մասնակցել հեծանվային և քայլարշավային միջոցառումների, որոնք խրախուսում են հողի հետ ամուր կապը: Այսպիսով ճանապարհորդը կարող է ոչ միայն ուսուսումնասիրել մեգալիթյան հուշարձաններ այլև շրջապատող բնության բազմազան ձևերը:

2013

Հուզենոտների և Վալդենսների ուղի

Վալ Պելլա, Պիեդոնոտ, Բուալիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Աքսորված Հուզենոտները և Վալդենսները ճանապարհորդեցին դեպի Ժնև՝ Շվեյցարիա, ապա Գերմանիա, որտեղ նրանք ընդունվեցին և կարող էին նոր կյանք սկսել: Գերմանիայի Հուզենոտներն ու Վալդենսները բազմաթիվ բնակավայրեր են կառուցել, որոնք բաղկացած են ոչ միայն հարուստ մշակութային ժառանգությունից, այլև կրոնական հետապնդումների, տեղահանումների, գաղթի և ինտեգրման ոգեղեն հիշողությունների թեմաներից:

ՃԱՆԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

Սկսելով Լե Պոե-Լավալից (Դրոմ, Ֆրանսիա) կամ Միալեից (Մեվեն, Ֆրանսիա) և Մալուցիից (Պիեդոնոտ, Բուալիա), Բադեն Կյուրթենբերգից և Նեսսենից գնում են մինչև Բադ Կառլսհաֆեն (Գերմանիա): Ուղին առատ է նաև պատմամշակութային տեսարժան վայրերով, ինչպես նաև հարուստ և գեղեցիկ բնապատկերներով: Արշավի մասնակիցները կարող են բացահայտել եվրոպական տարբեր մշակույթներ, միացյալ պատմություն, այլոց հյուրընկալելու միջոցով զգալ երջանիկ պահեր և շարունակել զարգացնել ինքնաճանաչման զգացողությունը:

Ժնևի լիճը, Շվեյցարիա և Ֆրանսիա

2014

ԱՏՐԻՈՒՄ - 20-րդ դարի տոտալիտար ռեժիմների ճարտարապետությունը Եվրոպայի քաղաքաշինական

Բուզուլայի հուշարձանը, Շիպկա, Բուլղարիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Տոտալիտար ռեժիմները բնորոշ են եղել Եվրոպային 20-րդ դարի կեսերին՝ զգալի հետք թողնելով քաղաքաշինական լանդշաֆտի վրա: Այս ռեժիմները հաճախ հիմնադրել և վերակառուցել են քաղաքներ այդ ժամանակների առաջատար քաղաքաշինական և ճարտարապետական նախագծերի հիման վրա: Թեև այսօր ժողովրդավար Եվրոպան խստորեն ընդդիմանում է տոտալիտար ռեժիմներին, նրանց կառուցած ժառանգությունը շարունակում է մնալ մեր փողոցներում, որպես անպատեհ ժառանգություն:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Թե՛ ֆաշիստական, թե՛ կոմունիստական տոտալիտար ռեժիմների ճարտարապետությունը ուսումնասիրելը միացյալ և բազմազան եվրոպական ինքնությունն ընդլայնելու ճանապարհ է: Եվրոպայի գաղափարը ծագել է Երկրորդ աշխարհամարտի վերջերից՝ Նացիզմի ու Ֆաշիզմի անկումից հետո: Միացյալ Եվրոպայի ավելի լայն և համապարփակ գաղափարը նոր շրջան մտավ Կոմունիզմի անկումից հետո՝ հիմք ընդունելով քաղաքական ազատության, ազատ կամարտահայտման և հավաքների, ժողովրդավարության և օրենքի գերակայության մասին հիմնարար արժեքները:

Բեռլին, Ֆրանսիա, Բուլղարիա

Բուզուլայի հուշարձանը, Շիպկա, Բուլղարիա

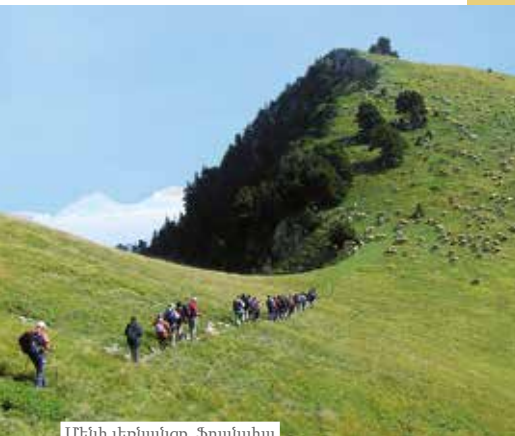
Խնջույքների դահլիճ, Կաստրոկլարո Տերսե, Բուալիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ներգրավված քաղաքները ցուցադրում են տոտալիտար ժամանակաշրջանի ճարտարապետական և քաղաքաշինական օրինակները, որոնք հաճախ սերտորեն կապված են եղել ռեժիմի հետ: Ֆորլին, Ֆերարան, Տրեսիգալոն և շատ այլ իտալական քաղաքներ ունեն կարևոր կառույցներ կամ թաղամասեր, որոնք ստեղծվել են Մուսոլինիի ռեժիմի օրոք: Լաբինո, Ռաշան և Լաստոլո-Ուրլեն Խորվաթիայում և Տիրանան Ալբանիայում նույնպես ունեն Ֆաշիստական և Կոմունիստական ճարտարապետության կարևոր օրինակներ: Ավելին, Յասիի շրջանը Ռումինիայում, և Սոֆյան ու Դիմիտրովգրադը Բուլղարիայում ունեն Սովետական շրջանի տոտալիտար ռեժիմի ազդեցությամբ ստեղծված ճարտարապետության բազմաթիվ օրինակներ:

ՃԱՆԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

«Ատրիում» մշակութային ուղին՝ տարբեր քաղաքների քաղաքաշինական լանդշաֆտի պրիզմայով հնարավորություն է ընձեռում ուսումնասիրելու այս ռեժիմների պատմության հասարակական, գաղափարական և աշխարհագրական համակարգերը: Գերմանիայից կարող է ստանալ ծավալուն տեղեկատվություն ներառյալ լուսանկարներ, պատկերներ, տեսանյութեր, ձայնագրություններ և բանավոր հիշողություններ:

Մենի լեռնանցք, Ֆրանսիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

17-րդ դարի վերջին, այն բանից հետո, երբ Ֆրանսիայի թագավոր Լյուդովիկոս 14-րդը չեղարկվեց Նանտի էդեկտը, սկսվեց հետապնդումների դարաշրջանը: 200 հազար հուզենոտներ ապաստան գտան Եվրոպայի և ողջ աշխարհի բողոքական երկրներում: Պիեդոնոտի հարթավայրերից Վալդենսները նույնպես աքսորվեցին՝ անցնելով նույն ուղով: Մոտավորապես 2000 կմ երկարություն ունեցող այս միջազգային երթուղին խորհրդանշում է աքսորի հետքերով անցնող պատմական ճանապարհը:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Արշավային երթուղին նպատակ ունի լուսաբանելու Հուզենոտների և Վալդենսների աքսորի պատմությունը և որպես Եվրոպական պատմության և մշակութային ժառանգության ընդհանուր բաղադրիչ, հյուրընկալ երկրներում նրանց քայլ առ քայլ ինտեգրումը: Այն նաև ուշադրության կենտրոնում է պահում Եվրոպական հիմնարար արժեքները՝ ազատությունը, մարդու իրավունքների նկատմամբ հարգանքը, հանդուրժողականությունը և համերաշխությունը:

Արտ Նուվո (Art Nouveau)

Թասել հյուրանոց, Բյուսել, Բելգիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

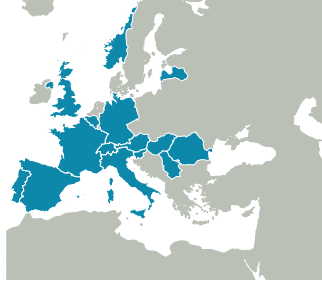
Հանդես գալով 19-րդ դարի վերջում, Art Nouveau-ն (մոդեռնը) միջազգային ցուցահանդեսների, ճանապարհորդող արվեստագետների, նամակների և ամսագրերի միջոցով սկսեց արագորեն տարածվել Եվրոպայում: Գեղարվեստական այս հեղափոխությունը հիմնականում ոգեշնչվում էր բնության ձևերից և կառուցվածքներից, ոչ միայն ծաղիկներից և բույսերից, այլև կոր գծերից: Ինչևէ, Արտ Նուվոն, որն անհետացավ Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ, խստորեն վարկաբերկված էր, և միայն 20-րդ դարի կեսերին այս ոճը պատմության համատեքստում սկսեց իր գնահատականը ստանալ և փորձեր էին արվում պահպանելու այն:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Չնայած այս ոճ յուրաքանչյուր տեղական դրսևորում ունի իրեն բնորոշ առանձնահատկություն, Եվրոպացի արվեստագետները ունեին միասնական կամք նորարարությունների, ստեղծարարության, փոխազդեցությունների և փոխանակումների համար, ինչն էլ հանգեցրեց այդ ժառանգության իրական տարածմանը ողջ Եվրոպայում, որն ամեն քայլափոխին է և երբեմն՝ վտանգի տակ: Արտ Նուվոն մեր մշակութային արժեքների կարևորության և միջմշակութային երկխոսության արտացոլումն է:

ԺԱՌԱՍԳՈՒԹՅՈՒՆ

«Art Nouveau»-ի միտումները ձևավորվեցին արդիականությանը միտված գեղագիտական իդեալներով և քաջալերանքով, օգտագործելով արդյունաբերական տեխնոլոգիաների հնարավորությունները, նոր նյութերը, համադրելով դրանք թծախնդիր վարպետության և յուրաքանչյուր մանրուքի նկատմամբ մեծ ուշադրության հետ: Յուրաքանչյուր երկրի ստեղծագործական կենտրոնները տեղական առանձնահատկություններ ներմուծելով հարստացրեցին այս ոճը (Յուգենտիլը Գերմանիայում, Ազատ ոճը Իսպանիայում, Մապին ոճը Շվեյցարիայում, Մոդեռնիզմն Իսպանիայում, Մեցենիոնստիլը Շվեյցարիայում...), ինչը հանգեցրեց ճարտարապետության, կահույքի և դեկորի ներդաշնակ համադրմանը, որը անվանում էին «արվեստի տոտալ գործ»:

Հաբսբուրգների ուղին

Հաբսբուրգ ամրոցը, Շվեյցարիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հաբսբուրգների տոհմը Եվրոպայի ամենագեցիկ թագավորական դինաստիաներից է եղել: Որոշ չափով Հաբսբուրգների պատմությունը նաև մեր պատմությունն է: 10-19-րդ դարերի ընթացքում այս մեծ դինաստիայի ներկայացուցիչները որոշիչ ազդեցություն են ունեցել պատմության վրա, ձևավորելով Եվրոպայի աշխարհագրությունն ու ճակատագիրը: Համաձայնագրերն ու հակամարտությունները, իշխանության պայքարն ու տարածքային արշավանքները պատերազի և խաղաղության ժամանակները բաժանել են ազգերին, բայց նաև վերամիավորել են նրանց ստեղծելով հարատևող կապեր:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

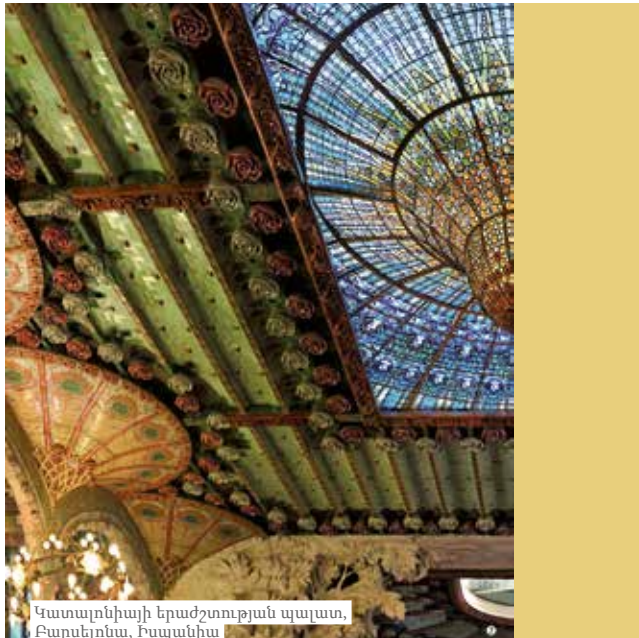
Ֆրանսիայից մինչև Ավստրիա, շուրջ 1000 կմ երկայնքով Հաբսբուրգների երթուղին, 1000 կմ ձգվելով Ֆրանսիայից մինչև Ավստրիա, գիտելիքի, կարեկցանքի և բարեկամության ուղի է, որը հարաբերություններ է ստեղծում սահմանների և ժողովուրդների միջև: Այն հետապնդում է քաղաքացիական և հումանիտար նպատակ կապեր ստեղծելով մայրցամաքի տարբեր ժողովուրդների միջև և տարածելով ընդհանուր պատմություն, որի կարևոր մասն է Հաբսբուրգյան ժառանգությունը:

Ամբրասի ամրոցը, Ինսբրուք, Ավստրիա

Շարյուդելիոֆ, ԲաղՆաուհայմ, Գերմանիա

Կատալոնիայի երաժշտության պալատ, Բարսելոնա, Իսպանիա

Նոֆելիքսես, Ինսբրուք, Ավստրիա

ԺԱՌԱՍԳՈՒԹՅՈՒՆ

Հաբսբուրգների 800-ամյա պատմությունը պահպանվել է Արևմտյան և Կենտրոնական Եվրոպայի հազարավոր քառակուսի կլիմետր զբաղեցնող տարածքներում: Պալատները, ամրոցները, վեհաշուք եկեղեցիները, վանքերն ու սրբալուստությունները, շքեղ թանգարանները ցույց են տալիս թե ինչպես է այս խորհրդանշանական ընտանիքը ձևավորում ոչ միայն պատմությունը, այլև արվեստը՝ փոխանցելով Վերածննդի հարստությունները՝ փոխանցելով Վերածննդի մշակութային հարստությունը և, նրա անկման ժամանակաշրջանում «իրահիրում» մոդեռնիստական սպասարկություն:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

4 տարբեր երկրների և 6 շրջանների ավելի քան 70 վայրեր և քաղաքներ այցելուին հրավիրում են ճանապարհորդելու չինացող բնապատկերների և չնաշխարհիկ վայրերի միջով: Թիրոլի (Ավստրիա), Բողենյան լճի (Շվեյցարիա), Սև անտառների (Գերմանիա) և Էլզաս-Լոթարինգիայի (Ֆրանսիա) շրջաններում կան 150-ից ոչ պակաս զբոսաշրջային հանգրվաններ, որոնք կարելի է բացահայտել: Հետևաբար ընտրիր այն ուղին, որն առավել զայթակղում է քեզ:

Հռոմի կայսրերը և Դանուբյան գինու ուղին

Ուլպիա Տրայանի Մարմիզեցեոուգ քաղաքը, Ռումինիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Հռոմեական կայսրության Դանուբի սահմանը պահպանվում էր մշտական ռազմական ներկայությամբ: Արդյունքում գինին դարձավ տարածաշրջանի առօրյա կյանքի կենսական բաղադրիչը: Դանուբյան գինու երթուղին միավորում է նույն այն շրջանները, որտեղ Հռոմեական կայսրության ժամանակներում գինին ներկայացված էր և որոնք շարունակում են գինու արտադրության ավանդույթը:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Հռոմի կայսրությունը ու կայսրերի գործերը հետագա միջնադարյան և ժամանակակից Եվրոպական հասարակությունների համար դրեցին քաղաքաշինության, կառավարման, օրենքի և քաղաքացիության իրավունքի հիմքերը: Այնպիսի հասկացություններ, ինչպիսիք են կրոնական հանդուրժողականությունը և ազգային ինքնության պահպանությունը նույնպես կիրառվել են այդ ժամանակ: Սա նշանակում է, որ Եվրոպայի մի քանի ամենահիմնարար արժեքների հիմքը դրվել է դեռ Հռոմեական կայսրության ժամանակ, արժեքներ, որոնք վերակենդանացան Վերածննդի ժամանակ, հիմք հանդիսանալով Եվրոպայի ներկա հասարակարգերի համար:

Պուլա, Խորվաթիա

Կարլոս 5-րդ կայսրի Եվրոպական ուղին

Բուրգոս, Բասկինիա

Վալիադոլիդ, Բասկինիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Կարլոս 5-րդ կայսրը 16-րդ դարի համաեվրոպական երևելի տիրակալներից էր: Իր իշխանության օրոք նա ընդարձակ տարածություններ միավորեց արևմտյան, կենտրոնական և հարավային Եվրոպայում, Ամերիկայի և Ասիայի Իսպանական գաղութներում: Նրա ճամփորդությունները Եվրոպական մայրցամաքում հիշվում են որպես տարբեր ազգերի և տարածաշրջանների միավորման խորհրդանիշ:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Իր պետության կազմում գտնվող բազմաթիվ ազգությունների հետ միասին կայսր Կարլոս 5-րդը մինևույն կանոնների և արժեքների համակարգի ներքո ձևավորեց նախադեպը չունեցող Եվրոպական ինքնություն, որը միավորում էր տարբեր երկրներ և շրջաններ: Նրա թողած ժառանգությունը օգնում է մեզ ավելի լավ հասկանալ ներկայիս Եվրոպան:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Կարլոս V Հաբսբուրգը պատմաքաղաքական և մշակութային հավաքական կարևոր կերպար է Կենտրոնական Եվրոպայի (Գերմանիա, Ավստրիա, Նիդերլանդներ, Լյուքսեմբուրգ, Բելգիա) և Հարավային Եվրոպայի (Իսպանիա, Պորտուգալիա, Իտալիա, Մալթա, ինչպես նաև հյուսիսային Աֆրիկա) մի շարք երկրների համար: Նրա ներկայությունն ու քաղաքական ժառանգությունը կարելի է գտնել մի շարք պատմական վայրերում և մշակութային դրսևորումներում, որոնք կենդանի են պահում 16-րդ դարի համաեվրոպական միապետի մասին հիշողությունը:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Այսօր կայսր Կարլոս Հաբսբուրգի կերպարը կարելի է հանդիպել Եվրոպայի տարբեր շրջաններում կազմակերպվող պատմական բեմականացումների, արվեստի փառատոների, ավանդական տոնավաճառների, շքերթների, տեղական փառատոների օրերին: Անձամբ կայսրի կողմից օգտագործված ավանդական (ծովային և ցամաքային) երթուղիները կենսական դեր են խաղացել վաղ ժամանակակից Եվրոպայի մշակութային բնապատկերի ձևավորման համար: Ճանապարհորդությունը հետաքրքիր է ոչ միայն պատմական և մշակութային երթուղիներով, այլև ներառում է շրջակա միջավայրը, ավանդական լանդշաֆտը կամ ճարտարապետությունը:

Կարլ V կայսրի եվրոպական ուղու պատմական բեմականացում

2015

Նպատակակետը՝ Նապոլեոն

Մոնտրո ֆոն Յոն, Ֆրանսիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Նապոլեոն Բոնապարտը (1769-1821) ականավոր քաղաքական առաջնորդ էր, որ Ֆրանսիայի միապետ դառնալով, ավելի քան մեկ տասնամյակ ազդեցություն է ունեցել եվրոպական և համաշխարհային գործերի վրա: Նապոլեոնի անունն ու գործերը համաշխարհային հռչակ ունեն: Նապոլեոնի շրջանից մեզ է անցել բացառիկ արժեքավոր ժառանգություն, որն արդիական է եվրոպական երկրների մեծ մասի համար: Շատ կարևոր է, որ այս ժառանգությունը իր իրական տեղը զբաղեցնի եվրոպական ազգերի պատմական իրադարձությունները մեկնաբանելիս: Նապոլեոնը իր հետքն է թողել մեր քաղաքներում, լավ թե վատ, բայց կերտել է նրանց քաղաքաշինական ձևը և ապագա ճակատագրերը: Այս ուժեղ ազդեցությունը մինչև այսօր կենդանի է ներկայիս եվրոպայում:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Նապոլեոնի պատմական ժառանգությունը եվրոպայի չափանիշներից մեկն է: Այն առանցքային նշանակության ժառանգություն է, որը մշտապես հետաքրքրել է եվրոպական երկրներին և մեծ ազդեցություն է ունեցել ժամանակակից աշխարհաքաղաքական համատեքստի և «Եվրոպական գաղափարի» զարգացման վրա:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Նապոլեոնը թողել է հսկայական ժառանգություն, որն այսօր զուտ ազգային չէ, այլ ընդգրկում է ամբողջ Եվրոպան: Նապոլեոնական ազդեցության դարաշրջանը ժամանակակից Եվրոպայում ներառում է վայրեր, շինություններ, հուշարձաններ, կահույք, արվեստի գործեր, օրենքներ, ինչպես նաև Նապոլեոնի առասպելի հետ կապված ոչ նյութական ժառանգություն:

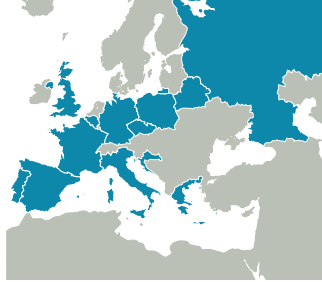
Զբոսանք Բլ դ'Էքսում, Ֆրանսիա

ՃԱՆԱՊԱՐԶՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Նպատակակետը՝ Նապոլեոն երթուղին իրար է կապում 14 երկրների 60 քաղաքներ Պորտուգալիայից մինչև Ռուսաստան, փորձելով վերադարձնել եվրոպական առօրյա յուրաքանչյուրի Նապոլեոնական ժառանգությունը: Ճանապարհորդը կարող է գնահատել այս ժառանգության աշխարհագրական բազմազանությունը և նրա ազգային, պատմական և մշակութային նշանակությունը: Ուղին միտված է միավորելու եվրոպական քաղաքները, որոնց պատմությունները կրել են Նապոլեոնի ազդեցությունը, ցուցահանդեսների, բացահայտող շրջագայությունների, զբոսաշրջության և դպրոցական կամ համալսարանական փոխանակման ծրագրերի միջոցով:

Չախից աջ. Վելիգրոնի դուքսը, արքայազն Կարլ Բոնապարտը և արքայազն Բոլխե ֆոն Վալխստատը

2015

Ռոբերտ Լուիս Սթիվենսոնի հետքերով

Սթիվենսոնի ճանապարհը, Սենի լեռնաշղթա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Ռոբերտ Լուիս Սթիվենսոնը (1850-1894)՝ համաշխարհային հռչակ ունեցող «Գանձերի կղզին» և «Բժիշկ Ջեքիլի և միսթր Զայդի տարօրինակ դեպքը» ստեղծագործությունների հեղինակը, ոչ միայն հայտնի գրող էր, այլև անհազ ճանապարհորդ էր: Փնտրելով շնչառական իր հիվանդության համար ավելի հարմար կլիմա՝ նա թողեց իր հայրենի Շոտլանդիան և հայտնվեց Սամոայում, Օվկեանիայի բնակիչների շրջանում: Նա միաժամանակ ճամփորդել է Եվրոպայում՝ մակույկով Անտվերպենից հասնելով Ֆրանսիայի Պոնտուազ և ոտքով ճամփա ընկնելով Սենեից իր ավանակ Մոդեստինի հետ:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

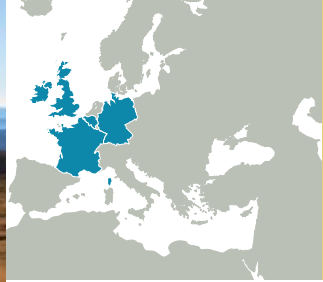
Ռոբերտ Լուիս Սթիվենսոնի կերպարը նշանավորում է այնպիսի կարևոր արժեքներ, ինչպիսին են անկեղծությունը, աշխարհիկությունը, աջակցությունը փոքրամասնությունների և կամ եվրոպական ժողովուրդների համերաշխությունը: Սթիվենսոնի համար ճամփորդելը ոչ թե պատրվակ էր կամ փախուստ, այլ հանդիպումների հնարավորություն: Այս ուղու խորհրդանիշը ընկերությանը ամրապնդված մարդկային հարաբերությունն է, իսկ նպատակը եվրոպական գրական ժառանգությունը և եվրոպական քաղաքացիության գաղափարի խրախուսումն է:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Սթիվենսոնի ճամփորդական գրառումները Եվրոպայում համարվում են մարդկանց և երկրների մասին իսկական ազգագրական և կարագրություններ: Երբ նա հասավ Խաղաղօվկիանոսյան կղզիներ, գրեց նովելներ և կարճ պատմվածքներ, որոնք մանրակրկիտ և թարմ հայացք էին դեպի Օվկեանիայի հասարակությունները, որոնք նախկինում դիտարկվում էին գաղութատիրության պրիզմայով:

Շոտլանդական լեռնաշխարհ, Միացյալ Թագավորություն

Մովագնացություն գանձերի կղզի, Բրիսթոլ, Միացյալ Թագավորություն

ՃԱՆԱՊԱՐԶՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Որպես գրող, ճանապարհորդ, արկածներ որոնող և իդեալիստ Սթիվենսոնը իր գրական աշխատանքների և մեծ մարդասիրության շնորհիվ զգալի հետք է թողել բոլոր այն վայրերում, որտեղ այցելել է: Այսօր, մենք կարող ենք բացահայտել նրա հետքերը Շոտլանդիայի Լոթիան շրջանից մինչև Ֆոնտենբլոյի անտառները Ֆրանսիայում կամ Անտվերպենի շրջանը Բելգիայում: Ճանապարհորդը կարող է նաև մասնակցել երեխաների և երիտասարդների համար նախատեսված ցուցահանդեսների, զբոյցների, դասախոսությունների և միջոցառումների տոնելով Ռոբերտ Լուիս Սթիվենսոնի կարևոր ժառանգությունը:

2016

Մեծ տարածաշրջանի բերդաքաղաքները

Թունգենի ամրոցը, Լյուքսեմբուրգ

Լոնգվիլի միջնաբերդը, Ֆրանսիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Գտնվելով Եվրոպայի սրտում՝ Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Բելգիայի և Լյուքսեմբուրգի միջև եղած տարածքները եղել են ռազմական պայքարի վայր: Այսօր այս ազգամիջյան տարածությունը՝ հայտնի «Մեծ տարածաշրջան» անունով, վերածվել է տնտեսական և մշակութային փոխանակումների զարմանալի օրինակի: Ամրոցները անցյալի պատերազմների և խաղաղության լավագույն վկաներն են: Ուղին իրար է կապում 12 վայրեր, որոնք եվրոպական ռազմական ճարտարապետության տիպիկ օրինակներ են և դիտարկվել են որպես Եվրոպայի ռազմադաշտեր:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Նախկինում ռազմադաշտ լինելով այսօր ուղին քաջալերում է հին ախոյաններին հանդիպել երկխոսության և համագործակցության համար: Մինչդեռ նախկինում պահպանում էին տարբեր ազգերի հատվածային սահմանները, նրանք այսօր ընդհանուր Եվրոպական ժառանգություն են կազմում, որը, ստվերում թողնելով սահմանների գոյությունը, խրախուսում է մշակութային և զբոսաշրջության փոխանակությունը: Հետևաբար այս ուղին եվրոպական միության և բազմազանության միասնականությունն է խորհրդանշում:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Բերդաքաղաքների ուղին բացահայտում է զարմանալի ճարտարապետական և մշակութային ժառանգություն: Հազվադեպ տարածքներ կան, որտեղ կարելի է տեսնել միջնադարից մինչ 20-րդ դարը հասնող ամրոցներ: Անտիկ միջնաբերդեր, տպավորիչ ամրոցներ, անհասանելի բերդեր և առեղծվածային ստորգետնյա տարածքներ. գոյություն ունի բացահայտելու ենթակա յուրահատուկ բերդաշինական հարստություն: Որպես հավելում նշենք, որ ուղու մաս կազմող 12 վայրերը Բիչը, Հոմբուրգը, Լոնգվիլ, Լյուքսեմբուրգը, Մարշալը, Մոնմեդին, Ռոդմաքը, Սարլուսը, Սիեր լես Բանսը, Սիմպերհոֆը Թունվիլն ու Թուլը տեղակայված են բացառիկ բնական լանդշաֆտային միջավայրում:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Մեծ տարածաշրջանի բերդաքաղաքների ուղին անցնում է խոհարարական և գաստրոնոմիկ արվեստի տարածքներով: Շատ ռեստորաններ առաջարկում են տեղական մթերքից պատրաստված ավանդական ուտեստներ: Կեցության հարցում այստեղ կարելի է գտնել երիտասարդների համար նախատեսված հոսթելներից մինչև ճամբարներ և 4-5 աստղանի հյուրանոցներ:

Բուրգ Հոմբուրգ, Գերմանիա

2018

Իմպրեսիոնիստների երթուղիները

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

19-րդ դարի վերջին ծագած Իմպրեսիոնիստական շարժումը ողողել էր ողջ Եվրոպական մայրցամաքը Կլոդ Մոնեյի, Ֆրանս Բուսկեյի կամ Իվան Գրոհարի նման նկարիչների շնորհիվ: Ավանգարդի շրջանում իմպրեսիոնիստները պայքարում էին գոյություն ունեցող ակադեմիզմի դեմ: Նրանց վրձինների ինքնաբուխ լինելը աշխարհի ներկայացուցիչ էր: Ի սկզբանե արժանանալով մեծ քննադատության՝ այսօր հեղափոխական այս շարժումը շքեղ ցուցադրությունների և հետահայաց գնահատականի է արժանանում:

Կլոդ Մոնե, Կարմիր նավակներ, Արգենտինա (1875). Օրանների թանգարան, Փարիզ

Կլոդ Մոնեյի Ժիվերնայի պարտեզը, Նորմանդիա, Ֆրանսիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Այս ցանցը իրար է կապում 19-20-րդ դարի իմպրեսիոնիստ նկարիչներին վերաբերող հարուստ վայրեր, վայրեր որտեղ ապրել են Մոնեն, Ռենուարը կամ Տորոպը, որտեղ նրանք ոգեշնչվել են, հիմնադրել արվեստագետների համայնքներ (կամ անդամակցել դրանց. օրինակ Շվանը), թանգարաններ և մշակութային վայրեր, որտեղ ցուցադրվում են նրանց արվեստի գործերը:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Մշակութային ժառանգության և զբոսաշրջային ծառայությունների իմպրեսիոնիստների երթուղին մտադիր է խթանել արվեստաբանական գիտելիքի զարգացմանը: Յանցի անդամ 6 երկրներում (Գերմանիա, Իսպանիա, Ֆրանսիա, Իտալիա, Սլովենիա և Նիդերլանդներ) կազմակերպվում են դիդակտիկ ցուցադրություններ, հատուկ հանդիպումներ, գիտաժողովներ և հանդիսություններ: Մշակված 6 թեմատիկ ուղիները օգնում են գնալու արվեստագետի կամ նկարիչների խմբի հետքերով՝ եվրոպական համախմբմանը նպաստած այս շարժումը ավելի լավ հասկանալու համար:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Գնահատված լինելով ոչ միայն Եվրոպայում, այլև ամբողջ աշխարհում, իմպրեսիոնիզմը փառաբանում և տոնում է ամենօրյա կյանքը, <<լուսանկարներում>> արտացոլելով Եվրոպական բազմազան լանդշաֆտները, ինչպես որ նշվում է Լանդշաֆտի Եվրոպական կոնվենցիայում: Ամենօրյա կյանքն ու իրենց ժամանակի հասարակարգերը պատկերելուց բացի, իմպրեսիոնիստ նկարիչները վավերացնում էին Ֆարոյի կոնվենցիայի սկզբունքները: Լինելով սոցիալական փոփոխությունների համար շրճադարձային դարաշրջան, այս շարժումը մասնակցեց նոր հասարակության ձևավորմանը, հարգելով տարբեր մշակութային դրսևորումներն ու ազատ կամարտահայտումը:

2018

Կարլոս Մեծի ճանապարհով

Կարլ Մեծի և նրա վասալի արձանը, Փարիզ, Ֆրանսիա

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Կարոլինգյան դինաստիան դաժան փորձությունների միջով է անցել Ավստրալիայի սրտում, որտեղ վաղ միջնադարից ի վեր Կարոլինգների հերոսությունների մասին պատմությունները ներթափանցել են տեղական մշակույթ: Արևմուտքի կայսր Կարլոս Մեծը, թագադրվելով 800 թվականին, մինչև այժմ մարմնավորում է համաձայնության վրա հիմնված համադաշնությունը: Նա միավորել է Արևմտյան Եվրոպան, զարգացրել է իր կայսրությունը հիմնելով միասնական դրամական համակարգ, բանավոր ընթերցանության միասնական տառատեսակ Կարոլինան: Կարոլինգյան վերածննդով զարգացավ դպրոցական համակարգը և ավելի հավասարակշռված արդարադատության համակարգ ստեղծեց:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Մշակութային արժեքները, որ զարգացրել և պահպանել է միավորված Եվրոպայի հայր համարվող Կարլոս մեծը և նրա դինաստիան, կենդանի են մինչև օրս: Կարլոս Մեծի երթուղին Կարոլինգյան առասպելներին բնորոշ ասպետական և մարդասիրական արժեքներ խրախուսելով նպատակ ունի երիտասարդ եվրոպացիների բոլոր տարիքային խմբերի շրջանում բարձրացնելու իրազեկվածությունը այն հարցի վերաբերյալ, որ Եվրոպական քաղաքացիության միասնականության և բազմազանության համար կենսական նշանակություն ունի միասնական մշակութային պատմությունը:

Կոնտակտային տվյալներ
Կարլ Մեծի ճանապարհով ասոցիացիա
Բարբատրեի փողոց 122
Ռեյմս, 51100 - Ֆրանսիա
Հեռ.՝ +33324305150
contact@viacharlemagne.eu

Կայք / www.viacharlemagne.eu

Facebook / Via Charlemagne

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

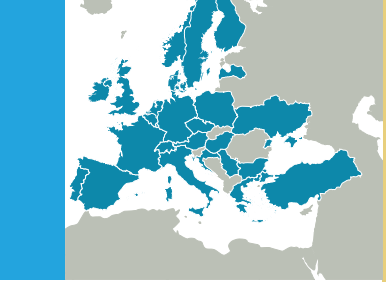
Ասպետական պատմությունների օրինակելի հերոս Կարլոս Մեծի մասին պատմությունները Եվրոպական մայրցամաքով տարածվելով Իսլանդիայից մինչև Սիցիլիա և Պորտուգալիայից մինչև Լատվիա, բարելավում էին Եվրոպական երկրների միջև միջմշակութային հարաբերությունները: Հնագույն ժամանակների տարբեր գործերի մասին երգերը, էպոսներն ու հերոսական պատմությունները վերակենդանացնում են Կարոլինգյան պատմությունը: Ամենահայտնիները Ռոլանդի և Ռենո Մանտոբանի գործերի մասին երգերն են, որոնք հանգում են Ամյոնի 4 որդիների մասին առասպելին: Կարոլինգյան դարաշրջանը ներկայացնող հուշարձաններ, վայրեր, առարկաներ և բնապատկերներ, ինչպես նաև Կարլ Մեծին, Ռոլանդին կամ 4 որդիներին ներկայացնող հարյուրավոր արձաններ կարելի է հանդիպել Եվրոպայի ողջ տարածքում, ինչպես նաև ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի համաշխարհային ժառանգության լանդշաֆտներ. Ռոլանդի խզվածքը, Ռոկամադուրը և Ռոլլանի ժայռաբեկորը:

Կարլ Մեծի կիսանդրին, Ալենի տաճարի գանձարան, Գերմանիա

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԻ ԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Կարլոս մեծի երթուղին եզակի հնարավորություն է տալիս ընթանալով «Եվրոպայի հոր» հետքերով փնտրել մշակութային ընդհանուր ակունքներ: Ուղին ոչ միայն պատմամշակութային և կրոնական, այլև առասպելական է. տարբեր ուղիների երկայնքով կարելի է տեսնել հերոսների, կախարդական սրեր, ձիեր, Կարոլինգյան լեգենդներում և առասպելներում նկարագրված կախարդներ: Ասոցիացիայի կայքը տրամադրում է երթուղու տարբեր մասերը պատկերանշող քարտեզներ:

2019

Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական երթուղի

Ռոլին Վիսկոլվիչի երկաթի գործարան. Օստրավա, Չեխիա

պատմությունների լուռ վկաներն են: Ընդհանուր առմամբ 14 թեմատիկ ուղիների համատեքստում ընդգծվում է Եվրոպայի ինդուստրիալացումը:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԻ ԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ավելի քան 100 արդյունաբերական առանցքային կետեր յուրահատուկ զբոսաշրջային գրավություններ և ծրագրեր, ներառյալ էքսկուրսիաներ, մուլտիմեդիա ներկայացուցիչներ և նշանավոր իրադարձություններ դարձել են Եվրոպական արդյունաբերական ժառանգության ուղու հիմքը: Այնպիսի մեծ իրադարձություններ, ինչպիսին են «Լրացուցիչ հարկ/շերտ – Արդյունաբերական ժառանգության գիշեր»-ը Ռուհրում կամ «Ինդուստրիադան» լեհական Սիլեզիայում գրավում են հարյուր հազարավոր այցելուների: Փոքր արդյունաբերական հուշարձանները ևս երթուղու 20 շրջաններում ունեն իրենց այցելուները, որոնք ցուցադրում են արդյունաբերական գործարանների աշխարհագրական և սոցիալական ազդեցությունը: Այսօր, արդյունաբերական անցյալի բոլոր այս վկայությունները ձևավորում են լայնածավալ Եվրոպական զբոսաշրջային ցանցը:

Լուիզ Ադիթ Թագուհի, Չարբլե, Լեհաստան

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

18-րդ դարի կեսերից՝ «արդյունաբերական հեղափոխության» սկսվելուց ի վեր, նորագույն տեխնոլոգիաները արագ տարածվեցին Եվրոպայով մեկ: Արդյունաբերողները գործարաններ էին կառուցում, հազարավոր աշխատողներ զարգացող քաղաքային արդյունաբերական տարածքներ էին գաղթում և ողջ Եվրոպայում արհմիությունները պայքարում էին սոցիալական առաջընթացի համար: Այսօր, արդյունաբերական գործարանները բաց են հանրության առաջ, իսկ ժամանակակից տեխնոլոգիաների թանգարանները հետաքրքիր պատմություններ են պատմում Եվրոպայի ինդուստրիալացման և նրա մշակութային, սոցիալական և տնտեսական ժառանգության մասին:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Եվրոպայի արդյունաբերականացման պատմությունը արդյունաբերական հեղափոխությունից 200 տարի անց Եվրոպական ժառանգության բաղկացուցիչ մասն է կազմում, որը ձևավորել է մեր մայրցամաքի պատմությունը, բնական միջավայրը և մարդկանց կյանքը: Այսօր հազարավոր արդյունաբերական տարածքներ, հուշարձաններ և թանգարաններ կենդանացնում են Եվրոպայի պատմության այս ժամանակաշրջանը:

Էրցբերգյան արկաններ, Էյզենբերգ, Ավստրիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Եվրոպայի արդյունաբերական երթուղին այցելուներին հրավիրում է Եվրոպայի ավելի քան 1800 վայրերում բացահայտելու Եվրոպայի արդյունաբերականացման պատմության հիմաքարային կետերը: Որպես Եվրոպական հավաքական հիշողության տարածքներ նրանք գիտական բացահայտումների, տեխնոլոգիական նորարարությունների և աշխատողների կյանքի

Կոնտակտային տվյալներ
ERIH – Եվրոպական արդյունաբերական ժառանգության ուղի
ԱՄ Ստրիբրոյի 42
Մեերբուշ, 40668 - Գերմանիա
Հեռ.՝ +4902150756496
info@erih.net

Կայք / www.erih.net

Facebook / ERIH - European Route of Industrial Heritage

2019

Երկաթե վարագույրի երթուղի

Երկաթե վարագույրի երթուղի, Գերմանիա

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Երկաթե վարագույրի երթուղով ճամփորդելը եվրոպական պատմությունը առաջին ձեռքից ճանաչելու փորձառություն է: Ուղին իր այցելուներին տանում է նախկին Վարշավայի դաշինքի սահմաններով՝ իրար կապելով Սառը Պատերազմի ժամանակաշրջանին վերաբերող փառաբանական վայրեր: Տուր օպերատորները ճանապարհի ընթացքում կազմակերպում են երիտասարդ եվրոպացիների ներգրավմամբ միջոցառումներ, տեսարժան վայրերի ուսումնասիրություն, որտեղ ճանապարհորդները պատմում են անձնական պատմություններ կապված սառը պատերազմի հետ: Առաջարկվում են նաև փաթեթներ՝ ուղեկցվող և ինքնուրույն հեծանվային շրջագայությունների համար, հատուկ ուշադրություն դարձնելով կայուն տուրիզմի զարգացմանը: Հատուկ երիտասարդ այցելուների համար պատրաստվել է Սմարթֆոնի հավելված:

Շլագտորֆ, Գերմանիա

Կոնտակտային տվյալներ
Երկաթե վարագույրի ուղի
Եվրոպայի հեծանվորդների ֆեդերացիա
Ֆրանկլինի փողոց 28
Բյուրսել, 1000 - Բելգիա
Հեռ.՝ +32028809274

Կայք / www.eurovelo13.com

Facebook / Iron Curtain Trail (EuroVelo 13)

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Երկաթե վարագույրի երթուղին անցնում է Բարենցի ծովից մինչև Սև ծով ձգվող սահմանագծով, որը Երկրորդ աշխարհամարտից հետո Արևելյան և Արևմտյան Եվրոպան, բաժանում էր իրարից: 10.000 կմ ձգվող հեծանվառուղին Եվրոպայի 20-րդ դարի կենդանի պատմությունն է: Երթուղին միավորում է Սառը պատերազմի ժամանակ կառուցված և քաղաքական, ռազմական և գաղափարական խոչնդանների հետ կապված պատմամշակութային օբյեկտներ, որոնք «Երկաթե վարագույրի» անկումից հետո դարձել են խաղաղության և հաշտության խորհրդանշան: Ուղին ներառում է գրավիչ և բազմազան լանդշաֆտներ և յուրահատուկ բնակավայրեր, որոնք առաջացել են նախկին սահմանի երկայնքով:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Երկաթի վարագույրի երթուղին առաջին հերթին եվրոպական պատմությունը, մշակույթը և բնությունը իրար միավորող երթուղի է: Այցելուները, տարբեր երկրների և շրջանների սահմաններով անցնելով, առաջին ձեռքից ստանում են միավորված եվրոպայի արժեքների փորձառություն: Այս ուղին նոր ապրած համաեվրոպական փորձառության խորհրդանշան է, որի ուշադրության կենտրոնում ողջ Եվրոպայի ժողովրդավարական արժեքներն ու միջմշակութային երկխոսությունն են:

ԺԱՌԱՆԿՈՒԹՅՈՒՆ

Երկաթե վարագույրի երթուղին ներառում է 20 եվրոպական երկիր՝ իրար կապելով պատմական հուշարձաններ, կառույցներ, թանգարաններ և տեսարժան վայրեր, որոնք հիշեցնում են պառակտված Եվրոպայի պատմությունը: Ազգային պարկերն իրենց ֆլորայով և ֆաունայով և եզակի լանդշաֆտով մասցել են գրեթե անձեռակերտ, քանի որ նրանք ողջ երթուղու հիմնական բնորոշիչներն են:

Էխսֆելդի սահմանային թանգարանը, Գերմանիա

2019

Լե Կորբյուզեի տեսարժան վայրերով ճարտարապետական զբոսանքներ

Կորբյուզեի տունը, Բեռլին, Գերմանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

«Լե Կորբյուզեի տեսարժան վայրերով ճարտարապետական զբոսանքներ» երթուղին պատմում է 20-րդ դարի գլխավոր ճարտարապետներից մեկի կյանքի և ձեռքբերումների մասին: 1887 թվականին Շվեյցարիայի Լա Շո դե Ֆոն քաղաքում ծնված Շարլ Էդուարդ Ժամաներեն, որին հետագայում անվանեցին Լե Կորբյուզե՝, ֆրանս-շվեյցարական ծագման ճարտարապետ-ձևավորող, գրող և քաղաքաշինարար է: Իր գործունեության ընթացքում միջազգային հեղինակություն ունեցող արվեստագետը հեղինակել է բազմաթիվ կառույցներ Եվրոպայում, ինչպես նաև ճապոնիայում և Հյուսիսային և Հարավային Ամերիկաներում: Այս անխոնջ արվեստագետի ճարտարապետական զբոսանքները և ճամփորդությունները այս ուղու կարևոր մասն են կազմում:

Կորբյուզեի տաղավարը, Յյուրի, Շվեյցարիա

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Լե Կորբյուզեի աշխատանքները տոգորված նպատակների և ծրագրերի խորը հումանիզմով, պոլիտալիզմով և ի վերջո հարնդիանուր ազդեցությամբ ընդգծում են Եվրոպայի Խորհրդի կողմից խրախուսվող մշակութային և մշակութային ժառանգության արժեքները:

ԺԱՌԱՆԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ողջ կյանքի ընթացքում Լե Կորբյուզեն ճանապարհորդել է՝ նոր մեթոդների տիրապետելու, գիտելիքները կատարելագործելու համար՝ ոգեշնչվելով տարբեր երկրների գեղարվեստական, ճարտարապետական և ուրբանիստական տարրերից: «Ժամանակակից շարժման» գլխավոր դերակատարը առաջ է քաշել Եվրոպական ճարտարապետության այնպիսի նոր գաղափարներ, ինչպիսիք են գործառականությունը, մաքրությունը և կապը բնության հետ:

Նտորդամ Դյուոի մատուռը, Ռոքամ, Ֆրանսիա

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Լե Կորբյուզեի ասոցիացիան առաջարկում է Լե Կորբյուզեի կառուցած 21 վայրեր, 6 երկրներ և 24 ճարտարապետական օբյեկտներ: Նախատեսված լինելով տարբեր թիրախային խմբերի համար (ընտանիքներ, անհատներ, խմբեր, հետազոտողներ, դպրոցականներ) մշակութային երթուղին քաջալերում է ճանապարհորդին բացահայտելու Լե Կորբյուզեի աշխատանքները Եվրոպայում և նրա սահմաններից դուրս: Երթուղին միտված է Լե Կորբյուզեի եվրոպական վայրերում համակարգելու և զարգացնելու մշակութային և զբոսաշրջային փոխանակումների և համատեղ միջոցառումների ծրագրերը:

Կոնտակտային տվյալներ
Լե Կորբյուզեի վայրի ասոցիացիա,
Մարի 2
Ռոշամ, 70250 - Ֆրանսիա
Հեռ.՝ +330384635351
association@sites-le-corbusier.org

Կայք / www.sites-le-corbusier.org

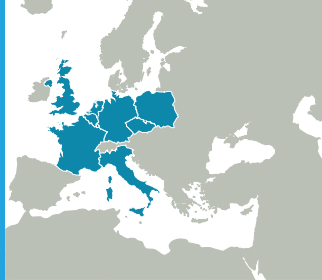
Facebook / Association des Sites Le Corbusier

2019

Եվրոպայի ազատագրման ուղի

Գրեբերգի պատերազմի գերեզմանատունը, Ռենեն, Նիդերլանդներ

Լյուբլյուտա, Էյսլերեն, Գերմանիա

2019

Բարեփոխումների Եվրոպական ուղիներ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Եվրոպայի ազատագրման ուղին հիշողության ոգեկոչման միջազգային ցանց է, որն իրար է կապում Նացիստական Գերմանիայի 1941-1945 թթ. նվաճումից ազատագրված մի քանի շրջաններ: Ուղին իրար է կապում Երկրորդ աշխարհամարտի կարևոր պատմական տարածքներ Բելգիայում, Չեխիայում, Ֆրանսիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում, Լյուքսեմբուրգում, Լեհաստանում և Միացյալ Թագավորությունում: Ուղին համակցում է պատմական բովանդակությունը բազմաեռանկարային մոտեցումներին, հիշողության տուրիզմին և հիշողության փոխանցման գործիքներին Եվրոպական մակարդակում:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Եվրոպայի ազատագրման ուղու առաքելության հիմքում 20-րդ դարի Եվրոպայի պատմության, Երկրորդ աշխարհամարտի և Նացիստական նվաճումից Եվրոպայի ազատագրման և ապագա հասարակությունների խաղաղ, ժողովրդավարական և ներառական գոյությունն է: Ներկայացնելով այս պատմական իրադարձությունների վերաբերյալ բազմակարծությունը՝ Եվրոպայի ազատագրման երթուղին նպատակ ունի բարձրացնելու Եվրոպայի Խորհրդի արժեքները՝ մարդու իրավունքների, ժողովրդավարության, օրենքի գերակայության, մշակութային բազմազանության և անհուրդոժողականության դրսևորման ցանկացած ձևի դեմ պայքարի մասին ընդհանուր իրավագիտակցությունը:

Մարդասուն հուշահամալիրը, Բաստոն, Բելգիա

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնադրվելով որպես տարբեր եվրոպական տարածքներ ու շրջաններ, հիշատակման վայրեր իրար կապող մշակութային երթուղիով Եվրոպայի ազատագրման ուղին ինքնատիպ ներդրում է Երկրորդ աշխարհամարտի հիշողության և ընկալման, Նացիստական նվաճումից ազատագրման և Եվրոպայի ու նրա ազգերի վրա թողած երկարատև ազդեցության հարցում:

ՃԱՆԱԳԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Ազատագրման ուղին նպատակ ունի եվրոպական պատմության այս ժամանակաշրջանը հասանելի դարձնել Եվրոպայի և նրա սահմաններից դուրս գտնվող երիտասարդ սերունդների համար՝ առաջարկելով նորարար և կայուն զբոսաշրջային փաթեթներ: Պատմական տարածքները, անձնական պատմությունները և տարբեր միջոցառումների ներդրումը պատմության, զբոսաշրջության և բիզնեսի զարգացման ոլորտներում տարբեր զբոսաշրջիկների համար մշակված այս ապրանքատեսակների ստեղծման և այս զբոսաշրջային գործի հիմքում են:

Ազատագրման ուղեկցորդը, Պիլսեն, Գերմանիա

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Բարեփոխումների եվրոպական ուղիները դարերի պատմության արտացոլում են, երբ ողջ Եվրոպայի տարածքում առաջացած քրիստոնեական շարժումները համընդհանուր կամքով վերափոխեցին ինստիտուտներ և խախտեցին ստատուս քվո: Որպես բաց և հանդուրժող ցանց, Բարեփոխումների բազմաթիվ տեսակետներ համախմբվել են պետական սահմանների երկայնքով: Բարեփոխումների պատմությունների, մշակույթների և տեղական հասարակությունների տարբերությունները և բազմազանությունը, բարձր գնահատանքի են արժանանում և միևնույն ժամանակ Բարեփոխումների ակունքների ներքո են համախմբում այս հասարակությունները, ինչը խթանում է ընդհանուր ժառանգության և արժեքների ստեղծում՝ հատկորոշվելով որպես տարածքների և զբոսաշրջության զարգացման ոլորտներում եզակի ներդրում:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Բարեփոխումների ուղին տպավորիչ հնարավորություն է ցուցադրելու տարբեր ազգությունների և միջազգային բարեփոխումների շարժումների փոխկապակցվածությունը և բազմազան արժեքները, ինչպես նաև անցյալ դարերի ընթացքում նրանց էվոլյուցիան: Այս շարժումների ժառանգությունը եվրոպական մշակութային միջավայրի բաղկացուցիչ մասն է կազմում: Այն ցանցի անդամներին և այցելուներին տարբեր քննարկումների, կրթության իրախուսման և համատեղ նախագծերի համագործակցության միջոցով հնարավորություն է տալիս վերագնահատել համերաշխության, հյուրընկալության և միջմշակութային երկխոսության արժեհամակարգերը:

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Բարեփոխումների ժառանգությունը նյութական և ոչ նյութական ժառանգության մի շրջա է, որը կապվում է հիմնականում 16-րդ դարի Քրիստոնեական շարժումների հետ, բայց գաղափարական արմատներով հասնում է մինչ 12-րդ դար՝ բացահայտելով ազգային և տարածաշրջանային առանձնահատկություններ: Այս շարժումները հանգեցրել են մշակութային և կրոնական բազմազանությանը, ամենօրյա քրիստոնեական ծիսակարգերի և վանականների, սոցիալական, մշակութային և քաղաքական արժեքների և գաղափարների վերափոխմանը: Ժառանգությունը բազմաշերտ է՝ ընդգրկելով բազմաթիվ կառույցներ, գրավոր փաստաթղթեր, պատմական իրադարձությունների վայրեր, ճանապարհորդական երթուղիներ, արվեստի գործեր, թանգարաններ, խոհարարական ավանդույթներ, առասպելներ, երաժշտություն և տոնախմբություններ:

ՃԱՆԱԳԱՐՀՈՐԴԵԼՈՎ ԱՅՍՕՐ

Քայլիք: Բացահայտիք: Մտացիր: Ցանցի մաս կազմող 8 երկրների ավելի քան 80 վայրերում վայելիք Բարեփոխումներին վերաբերող տարածքներ: Դու կգտնես եզակի հետաքրքիր վայրեր, իրադարձություններ, կատարողական արվեստներ և ավանդույթներ, ուխտագնացության ուղիներ և ամբողջական քաղաքներ և ավաններ, որոնք ներկայացնում են բարեփոխումների իրենց ուրույն պատմությունը: Բացահայտիք Բարեփոխումների պատմության թաքնված գանձերը և անցիք հայտնի բարենորոգիչների և կարևոր պատմական կերպարների թանգարաններում և եկեղեցիներով:

Գոնտակտային տվյալներ
Եվրոպայի ազատագրման ուղի հիմնադրամ
Լուկաշովկերի 10
3512 EH Ուտրեխտ - Նիդերլանդներ
Հեռ.՝ +310302006834
info@liberationroute.com

Գայք / www.liberationroute.com

Facebook / Liberation Route Europe

Twitter / @liberationroute

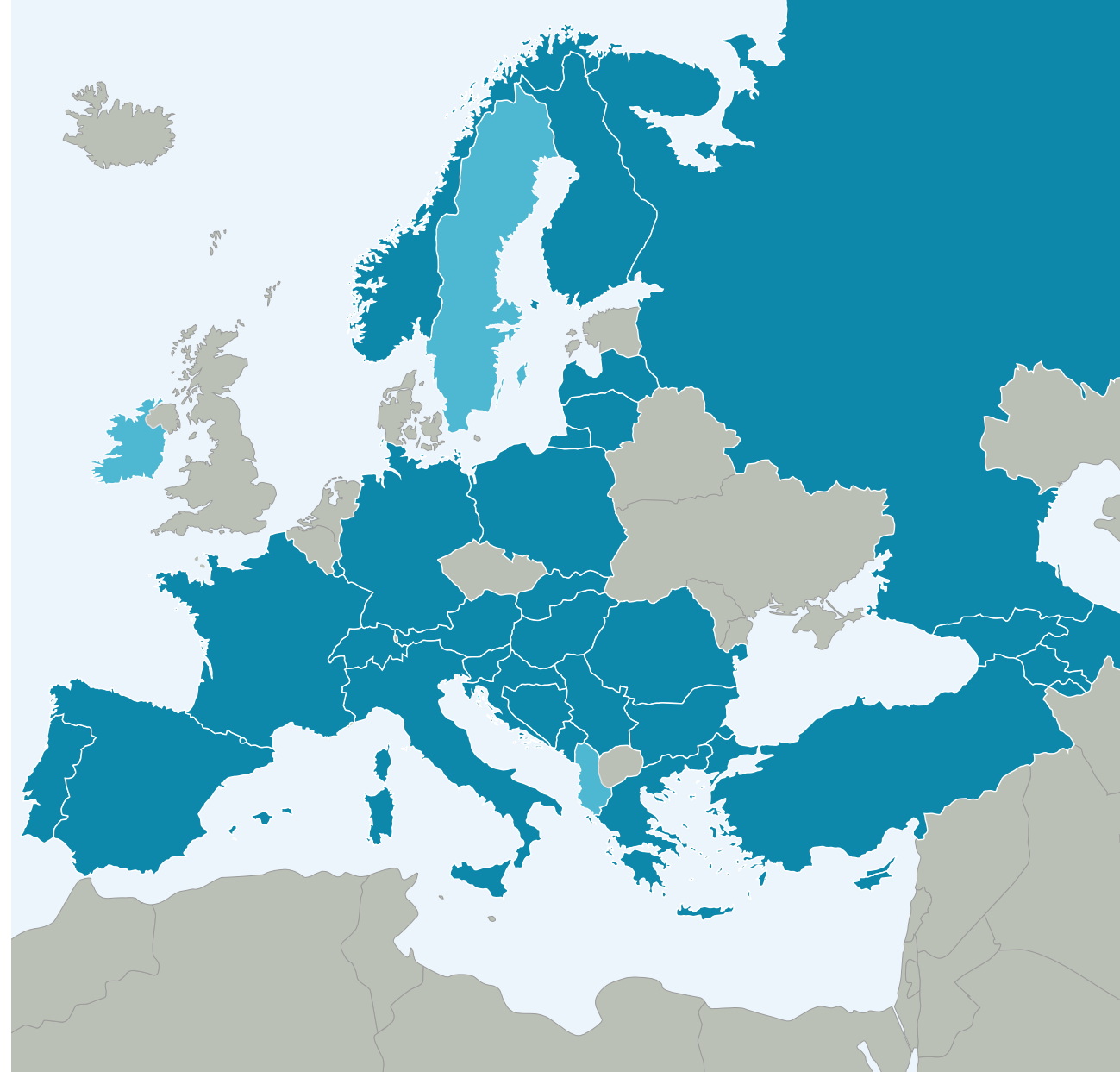
Գոնտակտային տվյալներ
Բարեփոխումների ուղի
Standordmarketing Mansfeld-Südharz GmbH
Ewald-Gnau-Straße 1b
Սանդերհոյգեն, 06526 - Գերմանիա
contact@reformationroutes.eu

Գայք / www.reformationroutes.eu

Facebook / European Cultural Route of Reformation

Շոնկալի եկեղեցի, Հունգարիա

ԸՆԴԼԱՅՆՎԱԾ ՄԱՍՆԱԿԻ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳՐԻ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՈՒՂԻՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄ
ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ընդլայնված Մասնակի Համաձայնագրի Մշակութային Ուղիների անդամ երկրներ (Հունիս 2019)

Ընդլայնված մասնակի համաձայնագրի մշակութային ուղիները, հիմնադրվելով 2010 թվականին, հետևում ե Եվրոպայի Խորհրդի քաղաքականությանը, որոշում է ծրագրային ռազմավարությանը և շնորհում է «Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային Ուղի» հավաստագիրը: Այն բաց է Եվրոպայի Խորհրդի անդամ և ոչ անդամ երկրների առաջ քաղաքական աջակցություն տրամադրելով ազգային, տարածաշրջանային և տեղական նախաձեռնությունների իրականացմանը զբոսաշրջության և մշակույթի զարգացման նպատակով:

Գերմանիա

Գերմանիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Մանտյագո դի Կոմպոստելայի ուխտագնացության ուղիներ
- Հանսա
- Վիլհիմների ուղիներ
- Մոցարտի եվրոպական ճանապարհները
- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին
- Քլունիական վայրերը Եվրոպայում
- Արքայական ճանապարհով
- Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ
- Ցիստերցիանական աբբայության եվրոպական ուղի
- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի
- Եվրոպական խեցեգործության ուղին
- Մեզալիթյան մշակույթի եվրոպական ուղին
- Հուգենոտների և Վալդենսների ուղին
- Արտ Նուվոյի ցանց
- Հաբսբուրգների ճանապարհով
- Կարլ 5-րդ կայսրի եվրոպական ուղիներ
- Նպատակակետը՝ Նապոլեոն
- Ռոբերտ Լուիս Սթիվենսոնի հետքերով
- Մեծ տարածաշրջանի բերդաքաղաքները
- Իմպրեսիոնիզմի ուղիները
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Երկաթե վարագույրի երթուղի
- Լե Կորբյուզեի վայրերով, ճարտարապետական զբոսանքներ
- Եվրոպայի ազատագրման ուղին
- Բարեփոխումների ուղիներ

Ֆեդերացիայի արտաքին գործերի գրասենյակ
Werderscher Markt 1
DE-10117 Berlin

Եվրոպայի խորհրդում Գերմանիայի մշտական ներկայացուցչություն
6 quai Mullenheim
FR-67000 Ստրասբուրգ

Անդորրա

Անդորրայով անցնող մշակութային ուղիները

- Պիրենեյան երկաթի ուղի

Մշակույթի նախարարություն
Կառավարական շենքեր
C. Prat de la Creu, 62-64, Առաջին հարկ
AD-500 Անդորրա լա Վելա

Եվրոպայի խորհրդում Անդորրայի մշտական ներկայացուցչություն
Նախագահ Ռոբեր Շումանի պողոտա 10
FR-67000 Ստրասբուրգ

Հայաստան

Հայաստանով անցնող մշակութային ուղիները

- Գինիների ճանապարհով

Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
Vazgen Sargsyan 3/8
AM-Yerevan 0010

Եվրոպայի խորհրդում Հայաստանի մշտական ներկայացուցչություն
40 allée de la Robertsau
FR-67000 Ստրասբուրգ

Ավստրիա

Ավստրիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Մոցարտի եվրոպական ճանապարհները
- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ
- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի
- Արտ Նուվոյի ցանց
- Հաբսբուրգների ճանապարհով
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Երկաթե վարագույրի երթուղի
- Բարեփոխումների ուղի

Ավստրիայի ֆեդերատիվ գործակալություն, երկրորդ բաժանմունք, արվեստ և մշակույթ
Կոնկորդիայի հրապարակ 2
AT-1010 Wien

Եվրոպայի խորհրդում Անդորրայի մշտական ներկայացուցչություն
29 avenue de la Paix
FR-67000 Ստրասբուրգ

Ադրբեջան

Ադրբեջանով անցնող մշակութային ուղիները

- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Չիթենու ճանապարհներով
- Գինիների ճանապարհով
- Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի

Մշակույթի և տուրիզմի նախարարություն
Կառավարական տուն
Հաջիբեյլի 84
Ա.Ձ-1000, Բաքու

Եվրոպայի խորհրդում Ադրբեջանի մշտական ներկայացուցչություն
Վեստերբամպ 2
FR-67000, Ստրասբուրգ

Բոսնիա և Հերցեգովինա

Բոսնիա և Հերցեգովինայով անցնող մշակութային ուղիները

- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի

Արտաքին գործերի նախարարություն
Musala 2
BIH-71000 Սարայևո

Եվրոպայի խորհրդում Բոսնիա և Հերցեգովինայի մշտական ներկայացուցչություն
16 allée Spach
FR-67000, Ստրասբուրգ

Բուլղարիա

Բուլղարիայով անցնող մշակութային ուղիները

- ԱՏՏԻՌԻՄ – 20-րդ դարի տոտալիտար ռեժիմների ճարտարապետությունը եվրոպայի քաղաքաշինական հիշողությունում
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Երկաթե վարագույրի երթուղի

Մշակույթի նախարարություն
Ալ. Ստամբոլսկի պողոտա 17
BG-1040 Սոֆյա

Եվրոպայի խորհրդում Բուլղարիայի մշտական ներկայացուցչություն
22 rue Fischart
FR-67000, Ստրասբուրգ

Կիպրոս

Կիպրոսով անցնող մշակութային ուղիները

- Փյունիկացիների ուղին

Մշակույթի և կրթության նախարարություն
Kimonos and Thoukididou (անկյուն Akropoli)
CY-1434 Lefkosia

Եվրոպայի խորհրդում Կիպրոսի մշտական ներկայացուցչություն
20 avenue de la Paix
FR-67000 Strasbourg

Խորվաթիա

Խորվաթիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Փյունիկացիների ուղին
- Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին
- Չիթենու ճանապարհներով
- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի
- ԱՏՐԻՈՒՄ – 20-րդ դարի տոտալիտար ռեժիմների ճարտարապետությունը եվրոպայի քաղաքաշինական հիշողությունում
- Հռոմեական կայսրերի և Դանուբյան գինու ուղի
- Նպատակակետը՝ Նապոլեն
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Երկաթե վարագույրի երթուղի

Մշակույթի նախարարություն
Runjaninova ul. 2
HR-10000 Zagreb

Եվրոպայի խորհրդում Խորվաթիայի մշտական ներկայացուցչություն
70 allée de la Robertsau
FR-67000 Ստրասբուրգ

Իսպանիա

Իսպանիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Սանտյագո դի Կոմպոստելայի ուխտագնացության ուղիներ
- Վիկինգների ուղիներ
- Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ
- Անդալուզիայի պատմության ուղիներով
- Փյունիկացիների ուղին
- Պիրենեյան երկաթի ուղի
- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Քրունիական վայրերը Եվրոպայում
- Չիթենու ճանապարհներով
- Արքայական ճանապարհով
- Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ
- Գինիների ճանապարհով
- Ցիստերցիանական աբբայության եվրոպական ուղի
- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի
- Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ
- Մեգալիթյան մշակույթի եվրոպական ուղին
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի
- Մեգալիթյան մշակույթի եվրոպական ուղին
- Արտ Նուվոյի ցանց
- Կարլ 5-րդ կայսրի եվրոպական ուղիներ
- Նպատակակետը Նապոլեն
- Իմպրեսիոնիզմի ուղիները
- Կարլ Մեծի ճանապարհով
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի

Կրթության, մշակույթ և սպորտի, կերպարվեստի նախարարություն – Եվրոպական մշակութային ուղիների ժառանգության վերլուծության բաժին
Plaza del Rey, 1
ES-28071 Madrid

Եվրոպայի խորհրդում Իսպանիայի մշտական ներկայացուցչություն
24 allée de la Robertsau
FR-67000 Ստրասբուրգ

Ռուսաստանի Դաշնություն

Ռուսաստանի Դաշնությունով անցնող մշակութային ուղիները

- Հանսա
- Վիկինգների ուղիներ
- Գինիների ճանապարհով
- Նպատակակետը՝ Նապոլեն
- Երկաթե վարագույրի երթուղի

Մշակույթի նախարարություն
Malyy Gnezdnikovsky per., 7/6
Building 1/2
RU-125993, GSP-3 Moskva

Եվրոպայի խորհրդում Ռուսաստանի Դաշնության մշտական ներկայացուցչություն
75 allée de la Robertsau
FR-67000 Ստրասբուրգ

Ֆինլանդիա

Ֆինլանդիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Հանսա
- Վիկինգների ուղիներ
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Երկաթե վարագույրի երթուղի

Կրթության և մշակույթի նախարարություն
Meritullinkatu 1
P.O. Box 29
FI-00023 Government

Եվրոպայի խորհրդում Ֆինլանդիայի մշտական ներկայացուցչություն
31 quai Mullenheim
FR-67000 Ստրասբուրգ

Ֆրանսիա

Ֆրանսիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Սանտյագո դի Կոմպոստելայի ուխտագնացության ուղիներ
- Հանսա
- Վիկինգների ուղիներ
- Ֆրանկների ճանապարհով
- Փյունիկացիների ուղին
- Պիրենեյան երկաթի ուղի
- Մոցարտի եվրոպական ճանապարհները
- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին
- Քրունիական վայրերը Եվրոպայում
- Չիթենու ճանապարհներով
- Արքայական ճանապարհով
- Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ուղիներ
- Գինիների ճանապարհով
- Ցիստերիանական միաբանության եվրոպական ուղի
- Եվրոպական խեցեգործության ուղին
- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի
- Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի
- Հուգենոտների և Վալդենսների ուղին
- Արտ Նուվոյի ցանց
- Հաբսբուրգների ճանապարհով
- Կարլ Մեծի ճանապարհով
- Նպատակակետը՝ Նապոլեն
- Մեծ տարածաշրջանի բերդաքաղաքները
- Իմպրեսիոնիզմի ուղիները
- Ռոբերտ Լուիս Սթիվենսոնի հետքերով
- Կարլ Մեծի ճանապարհով
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Լե Կոբբլուգեի վայրերով.
- ճարտարապետական զբոսանքներ
- Եվրոպայի ազատագրման ուղին

Մշակույթի և հաղորդակցության նախարարություն
182 rue Saint Honoré
FR-75033 Paris Cedex 1

Եվրոպայի խորհրդում Ֆրանսիայի մշտական ներկայացուցչություն
40 rue de Verdun
FR-67000 Ստրասբուրգ

Վրաստան

Վրաստանով անցնող մշակութային ուղիները

- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Գինիների ճանապարհով
- Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի

Մշակույթի և սպորտի նախարարություն
Սանապիրո փողոց 4
GE-0105 Թբիլիսի

Եվրոպայի խորհրդում Վրաստանից շտական ներկայացուցչություն
9 rue Schubert
FR-67000 Ստրասբուրգ

Հունաստան

Հունաստանով անցնող մշակութային ուղիները

- Փյունիկացիների ուղին
- Մոցարտի եվրոպական ճանապարհները
- Չիթենու ճանապարհներով
- Գինիների ճանապարհով
- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի
- Նպատակակետը՝ Նապոլեոն
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Երկաթե վարագույրի երթուղի

Մշակույթի և սպորտի նախարարություն
1 Rethymnou
GR-10682 Athina

Եվրոպայի խորհրդում Հունաստանի մշտական ներկայացուցչություն
21 place Broglie
FR-67000 Ստրասբուրգ

Հունգարիա

Հունգարիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի
- Արտ Նուվոյի ցանց
- Հռոմեական կայսրերի և Դանուբյան գինու ուղի
- Իմպրեսիոնիզմի ուղիները
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Երկաթե վարագույրի երթուղի
- Բարեփոխումների ուղի

Մարդկային ռեսուրսների նախարարություն
Akadémia u. 3
HU-1054 Budapest

Եվրոպայի խորհրդում Հունգարիայի շտական ներկայացուցչություն
4 rue Richard Brunck
FR-67000 Ստրասբուրգ

Իտալիա

Իտալիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Սանտյագո դի Կոմպոստելայի ուխտագնացության ուղիներ
- Ֆրանկների ճանապարհով
- Անդալուզիայի պատմության ուղիներով
- Փյունիկացիների ուղին
- Մոցարտի եվրոպական ճանապարհները
- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին
- Քրունիական վայրերը Եվրոպայում
- Չիթենու ճանապարհներով
- Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ
- Գինիների ճանապարհով
- Ցիստերցիանական աբբայության եվրոպական ուղի
- Եվրոպական գերեզմանատների ուղի
- Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ
- Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի
- Եվրոպական խեցեգործության ուղին
- Հուգենոտների և Վալդենսների ուղին
- ԱՏՏԻՈՒՄ – 20-րդ դարի տոտալիտար ռեժիմների ճարտարապետությունը եվրոպայի քաղաքաշինական հիշողությունում
- Արտ Նուվոյի ցանց
- Կարլ 5-րդ կայսրի եվրոպական ուղիներ
- Նպատակակետը՝ Նապոլեոն
- Իմպրեսիոնիզմի ուղիները
- Կարլ Մեծի ճանապարհով
- Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Եվրոպայի ազատագրման ուղին
- Բարեփոխումների ուղիներ

Մշակութային ժառանգության և իրադարձությունների և զբոսաշրջության նախարարություն
Via del Collegio Romano, 27
IT-00186 Roma

Եվրոպայի խորհրդում Իտալիայի մշտական ներկայացուցչություն
3 rue Schubert
FR-67000 Ստրասբուրգ

Լատվիա

Լատվիայով անցնող մշակութային ուղիները

- Հանսա
- Վիկինգների ուղիներ
- Արտ Նուվոյի ցանց
- Երկաթե վարագույրի երթուղի

Մշակութային ժառանգության ազգային խորհորդ
Mazā Pils iela 19
LV-1050 Riga
Եվրոպայի խորհրդում Լատվիայի մշտական ներկայացուցչություն
67 allée de la Robertsau
FR-67000 Ստրասբուրգ

Լիտվա

Լիտվայով անցնող մշակութային ուղիները

- Սանտյագո դի Կոմպոստելայի ուխտագնացության ուղիներ
- Հանսա
- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի
- Իմպրեսիոնիզմի ուղիները
- Երկաթե վարագույրի երթուղի

Մշակույթի նախարարություն
Basanavičiaus g. 5
LT-01118 Vilnius

Եվրոպայի խորհրդում Լատվիայի մշտական ներկայացուցչություն
42 rue Schweighaeuser
FR-67000 Ստրասբուրգ

Լյուքսեմբուրգ		
		
Լյուքսեմբուրգ ով անցնող մշակութային ուղիները		 Մշակույթի նախարարություն 4 boulevard Roosevelt LU-2450 Luxembourg
<ul style="list-style-type: none">Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին Մեծ տարածաշրջանի բերդաքաղաքները Կարլ Մեծի ճանապարհով Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի Եվրոպայի ազատագրման ուղին		 Արտաքին գործերի և Եվրոպական հարաբերությունների նախարարություն 6 rue de l’Ancien Athénée LU-1144 Luxembourg
		 Եվրոպայի խորհրդում Լյուքսեմբուրգի մշտական ներկայացուցչություն 65 allée de la Robertsau FR-67000 Ստրասբուրգ

Մոնակո		
		
Մոնակո		 Մշակութային հարաբերությունների գրասենյակ 4 boulevard des Moulins MC-98000 Monaco
		 Եվրոպայի խորհրդում Մոնակոյի մշտական ներկայացուցչություն 9 rue des Arquebusiers FR-67000 Ստրասբուրգ

Մոնտենեգրո		
		
Մոնտենեգրո ով անցնող մշակութային ուղիները		 Մշակույթի նախարարություն Njegoševa ME-81250 Cetinje
<ul style="list-style-type: none">Գինիների ճանապարհով		 Եվրոպայի խորհրդում Մոնտենեգրոյի մշտական ներկայացուցչություն 18 allée Spach FR-67000 Ստրասբուրգ

Նորվեգիա		
		
Itinéraires culturels du Conseil de l'Europe traversant la Norvège		 Արվեստների խորհորդ Molleparken 2 NO-0459 Oslo
<ul style="list-style-type: none">Հանսա Վիկինգների ուղիներ Եվրոպական գերեզմանատների ուղի Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ Սուրբ Օլաֆի ճանապարհներով Արտ Նուվոյի ցանց Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի Երկաթե վարագույրի երթուղի		 Արվեստների խորհրդում Նորվեգիայի մշտական ներկայացուցչություն 42 rue Schweighaueser FR-67000 Ստրասբուրգ

Լեհաստան		
		
Լեհաստան ով անցնող մշակութային ուղիները		 Ազգային ժառանգության և մշակույթի նախարարություն ul. Krakowskie Przedmieście 15/17 PL-00-071 Warszawa
<ul style="list-style-type: none">Սանտյագո դի Կոմպոստելայի ուխտագնացության ուղիներ Հանսա Վիկինգների ուղիներ Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի Քլունիական վայրերը Եվրոպայում Արքայական ճանապարհով Յիստերցիանական աբբայության եվրոպական ուղի Եվրոպական գերեզմանատների ուղի ՆպատակակետըՄ Նապոլեն Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի Երկաթե վարագույրի երթուղի Եվրոպայի ազատագրման ուղին Բարեփոխումների ուղի		 Եվրոպայի խորհրդում Լեհաստանի մշտական ներկայացուցչություն 2 rue Geiler FR-67000 Ստրասբուրգ

Պորտուգալիա		
		
Պորտուգալիա ով անցնող մշակութային ուղիները		 Պորտուգալիայով անցնող մշակութային ուղիները
<ul style="list-style-type: none">Սանտյագո դի Կոմպոստելայի ուխտագնացության ուղիներ Անդալուզիայի պատմության ուղիներով Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ Գինիների ճանապարհով Յիստերցիանական միաբանության եվրոպական ուղի Եվրոպական գերեզմանատների ուղի Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի Արտ Նուվոյի ցանց ՆպատակակետըՄ Նապոլեն Կարլ 5-րդ կայսրի եվրոպական ուղիներ Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի		 Մշակույթի նախարարություն, Մշակութային ժառանգության գլխավոր գրասենյակ Palácio Nacional da Ajuda PT-1349-021 Lisboa
		 Եվրոպայի խորհրդում Եվեցարիայի մշտական ներկայացուցչություն 16 rue Wimpeling FR-67000 Ստրասբուրգ

Սլովակիա		
		
Սլովակիա ով անցնող մշակութային ուղիները		 Մշակույթի նախարարություն nám. SNP 33 SK-813 31 Bratislava
<ul style="list-style-type: none">Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ Երկաթե վարագույրի երթուղի		 Եվրոպայի խորհրդում Սլովակիայի մշտական ներկայացուցչություն 1 rue Ehrmann FR-67000 Ստրասբուրգ

Ռումինիա		
		
Ռումինիա յով անցնող մշակութային ուղիները		 Զբոսաշրջության նախարարություն bd. Dinicu Golescu 38, secteur 1 RO-01087 București
<ul style="list-style-type: none">Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ Գինիների ճանապարհով ԱՏՏԻՈՒՄ – 20-րդ դարի տոտալիտար ռեժիմների ճարտարապետությունը եվրոպայի քաղաքաշինական հիշողությունում Արտ Նուվոյի ցանց Հռոմեական կայսրերի և Դանուբյան գինու ուղի Երկաթե վարագույրի երթուղի		 Մշակույթի նախարարության միջազգային և եվրոպական հարաբերությունների բաժին bd. Unirii 22 RO-030833 București
		 Եվրոպայի խորհրդում Ռումինիայի մշտական ներկայացուցչություն 64 allée de la Robertsau FR-67000 Ստրասբուրգ

Սան Մարինո		
		
Սան Մարինո		 Եվրոպայի խորհրդում Սան Մարինոյի մշտական ներկայացուցչություն 6 rue des Arquebusiers FR-67000 Ստրասբուրգ

Սուրբ Աթոռ		
		
Սուրբ Աթոռ		 Եվրոպայի խորհրդում Սուրբ Աթոռի մշտական ներկայացուցչություն 2 rue Le Nôtre FR-67000 Ստրասբուրգ

Ընդլայնված Մասնակի Համաձայնագրի Մշակութային Ուղիների Դիտորդ Պետություններ (Հունիս 2019)

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ալբանիա	Ալբանիայով անցնող մշակութային ուղիները <ul style="list-style-type: none"> • Չիթենու ճանապարհներով • ԱՏԲԻՈՒՄ – 20-րդ դարի տոտալիտար ռեժիմների ճարտարապետությունը Եվրոպայի քաղաքաշինական հիշողությունում	Մշակույթի նախարարություն Rruga Aleksandër Moisiu AL-Tiranë Եվրոպայի խորհրդում Ալբանիայի մշտական ներկայացուցչություն 2 rue Waldeufel FR-67000 Ստրասբուրգ
Իռլանդիա	Իռլանդիայով անցնող մշակութային ուղիները <ul style="list-style-type: none"> • Վիկինգների ուղիներ • Եվրոպական գերեզմանատների ուղի • Նախապատմական քարանձավային արվեստի երթուղիներ • Ռոբերտ Լուիս Սթիվենսոնի հետքերով • Կարլ Մեծի ճանապարհով • Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի 	Մշակույթի և ժառանգության նախարարություն 23 Kildare St IE-D02 Dublin Եվրոպայի խորհրդում Ալբանիայի մշտական ներկայացուցչություն 11 boulevard du Président Edwards FR-67000 Ստրասբուրգ

Շվեդիա	Շվեդիայով անցնող մշակութային ուղիները <ul style="list-style-type: none"> • Հանսա • Վիկինգների ուղիներ • Ցիստերիցյանական արքայության եվրոպական ուղի • Եվրոպական գերեզմանատների ուղի • Սուրբ Օլաֆի ճանապարհներով • Մեգլիթյան մշակույթի եվրոպական ուղի • Իմպրեսիոնիզմի ուղիները • Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի 	Մշակույթի նախարարություն Herkulesgatan 17 SE-10333 Stockholm Եվրոպայի խորհրդում Ալբանիայի մշտական ներկայացուցչություն 67, allée de la Robertsau FR-67000 Ստրասբուրգ
---------------	--	--

ԱՅԼ ԴԻՏՈՐԴՆԵՐ

Եվրամիություն (Եվրոպական արտքաին գործընթացների ծառայություն) EEAS Building 9A Rond Point Schuman BE-1046 Bruxelles	ՅՈՒՆԵՍԿՕ (Միավորված ազգերի կրթական, գիտական և մշակութային կազմակերպություն) 7/9 place de Fontenoy FR-75007 Paris
OECD (Համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն) 2 rue André Pascal FR-75775 Paris Cedex 16	UNWTO (ՄԱԿ-ի Զբոսաշրջության համաշխարհային կազմակերպություն) Calle Poeta Joan Maragall, 42 ES-28020 Madrid

Սերբիա

Սերբիայով անցնող մշակութային ուղիները <ul style="list-style-type: none"> • Տրանսֆորմանիկա – Եվրոպական ժառանգության հռոմեական ռոմանական ուղիներ • Եվրոպական գերեզմանատների ուղի • Արտ Նուվոյի ցանց • Հռոմեական կայսրերի և Դանուբյան գիևու ուղի • Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի • Երկաթե վարագույրի երթուղի 	Մշակույթի և տեղեկատվության նախարարություն Vojkovicева 3 RS-311000 Beograd Եվրոպայի խորհրդում Սերբիայի մշտական ներկայացուցչություն 26 avenue de la Forêt Noire FR-67000 Ստրասբուրգ
---	--

Սլովենիա

Սլովենիայով անցնող մշակութային ուղիները <ul style="list-style-type: none"> • Թուրսի Սուրբ Մարտինի ուղին • Չիթենու ճանապարհներով • Գինիների ճանապարհով • Եվրոպական գերեզմանատների ուղի • Արտ Նուվոյի ցանց • Իմպրեսիոնիզմի ուղիները • Երկաթե վարագույրի երթուղի • Բարեփոխումների ուղի 	Մշակույթի նախարարություն Maistrova u. 10 SI-1000 Ljubljana Եվրոպայի խորհրդում Սլովենիայի մշտական ներկայացուցչություն 40 allée de la Robertsau FR-67000 Ստրասբուրգ
---	--

Շվեյցարիա

Շվեյցարիայով անցնող մշակութային ուղիները <ul style="list-style-type: none"> • Ֆրանկների ճանապարհով • Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի • Քյունիական վայրերը Եվրոպայում • Ցիստերցիանական արքայության եվրոպական ուղի • Հուգենոտների և Վալդենսների ուղին • Արտ Նուվոյի ցանց • Հաբսբուրգների ճանապարհով • Կարլ Մեծի ճանապարհով • Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի • Լե Կորբյուգեի վայրերով. ճարտարապետական զբոսանքներ • Բարեփոխումների ուղի 	Մշակույթի ֆեդերալ գործակալություն Hallwylstrasse 15 CH-3003 Bern Եվրոպայի խորհրդում Շվեյցարիայի մշտական ներկայացուցչություն 23 rue Herder FR-67000 Ստրասբուրգ
---	--

Թուրքիա

Թուրքիայով անցնող մշակութային ուղիները <ul style="list-style-type: none"> • Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի • Չիթենու ճանապարհներով • Պատմական առողջարանային քաղաքների եվրոպական ուղի • Արդյունաբերական ժառանգության եվրոպական ուղի • Երկաթե վարագույրի երթուղի 	Մշակույթի և զբոսաշրջության նախարարություն Atatürk Blv No:29 TR-06050 Ankara Եվրոպայի խորհրդում Գերմանիայի մշտական ներկայացուցչություն 23 boulevard de l'Orangerie FR-67000 Ստրասբուրգ
--	--

Բոլոր իրավունքները պաշտպանված են.
այս հրատարակության որևէ մաս
ենթակա չէ թարգմանության,
կրկնօրինակման կամ փոխադրման
որևէ ձևաչափով, էլեկտրոնային
(CD, համացանց) թե մեխանիկական,
այդ թվում ֆոտոպատճենահանում,
ձայնագրում կամ որևէ այլ պահպանման
միջոցով առանց Հաղորդակցության
բաժնի հետ նախապես
համաձայնեցնելու (F-67075 Strasbourg
Cedex or publishing@coe.int):
© Conseil de l'Europe, Juin 2019

Լուսանկարները:

© Shutterstock / Եվրոպայի Խորհուրդ /
Մշակութային ուղիների ասոցիացիա,
EICR

Հրատարակվել է Եվրոպայի Խորհրդի
կողմից
F-67075 Ստրասբուրգ, Սեդեքս

www.coe.int

Հրատարակությունը Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային Ուղիներ ծրագրով առաջարկվում է ժամանակի և տարածության բացահայտման մի շարք երթուղիներ:

Եվրոպայի Խորհրդի: Ժողովրդավարության
գլխավոր գրասենյակ
F – 67075 Ստրասբուրգ
Ենդլայնված մասնակի համաձայնագրի
մշակութային ուղիներ – Եվրոպայի Խորհուրդ
Մշակութային ուղիների եվրոպական ինստիտուտ
Նումուստերյան միաբանություն
Մուսստեր 28
L-2160 Լյուքսեմբուրգ
Հեռ.՝ +352 24 12 50

www.coe.int/routes

www.coe.int

Եվրոպայի Խորհրդի մարդու իրավունքների ամենաառաջատար կազմակերպությունն է մայրցամաքում: Այն բաղկացած է 47 անդամ պետություններից, որոնցից 28-ը Եվրոմիության անդամ երկրներն են: Եվրոպայի Խորհրդի անդամ բոլոր պետությունները վավերացրել են Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան, որը միտված է պաշտպանելու մարդու իրավունքները, ժողովրդավարությունն ու օրենքի գերակայությունը: Կոնվենցիայի իրագործումը անդամ երկրներում վերահսկում է Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը: